

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2024

Chișinău

**cu privire la aprobarea Foii de parcurs privind „Reforma administrației publice”
(criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)**

Având în vedere cadrul de negociere și poziția generală a Republicii Moldova în contextul lansării oficiale a negocierilor de aderare în cadrul primei Conferințe Interguvernamentale, care s-a desfășurat la data de 25 iunie 2024 la Luxembourg, și în temeiul art.5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană) (se anexează).

2. Autoritățile și instituțiile publice responsabile vor asigura, conform competențelor, executarea integrală și în termenele stabilite a acțiunilor din Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană).

3. Cancelaria de Stat va asigura monitorizarea implementării acțiunilor din Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană) și va raporta trimestrial către Biroul pentru integrare europeană gradul de realizare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru

pentru integrare europeană

Cristina GHERASIMOV

Viceprim-ministru,

ministrul dezvoltării

economice și digitalizării

Doina NISTOR

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

Victoria BELOUS

Veronica MIHAILOV-MORARU

Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)

Foaia de parcurs pentru Reforma Administrației Publice (RAP) reprezintă un document strategic dezvoltat în contextul cadrului de negociere pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Documentul este elaborat urmare a exercițiului de screening bilateral privind Reforma Administrației Publice din 26 septembrie 2024, în cadru căruia reprezentanții Republicii Moldova și cei ai Comisiei Europene s-au reunit pentru a evalua progresul și a discuta planurile de reformare a administrației publice. Exercițiul de screening bilateral este un element central al procesului de aderare, având rolul de a evalua nivelul de armonizare a legislației naționale cu *acquis*-ul comunitar. Acesta reprezintă o etapă crucială pentru identificarea lacunelor legislative, prioritizarea reformelor necesare și stabilirea pașilor concreți necesari pentru alinierea administrației publice naționale la standardele europene.

Foaia de parcurs are ca scop dezvoltarea unei administrații publice eficiente, transparente și responsabile, axată pe îmbunătățirea serviciilor publice prestate în beneficiul cetățenilor. În cadrul procesului de reformă a administrației publice, aceasta urmărește să ofere o direcție clară prin stabilirea unor rezultate strategice concrete, care să asigure îmbunătățirea funcționării autorităților publice atât la nivel central, cât și local. Totodată, documentul stabilește modul de organizare și coordonare a acțiunilor conexe reformei administrației publice, în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în parcursul său european, precum și demonstrează determinarea Guvernului de a avansa pe calea integrării europene.

Foaia de parcurs a fost supusă unui amplu proces de consultări publice cu participarea deputaților Comisiilor parlamentare de profil, reprezentanților autorităților publice centrale, mediului academic, societății civile, reprezentanților Congresului Autorităților Locale din Moldova, experți naționali și internaționali, inclusiv textul foii de parcurs a fost examinat și aprobat pe platforma Grupului de lucru responsabil de reforma administrației publice.

REZULTAT STRATEGIC	MĂSURI	INTERVALUL DE TIMP	INSTITUȚII RESPONSABILE
Cadrul strategic al reformei administrației publice			
1. Implementarea reformei administrației publice este asigurată prin monitorizarea și evaluarea cadrului strategic aferent	1.1: Eficacitatea implementării Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, este evaluată în vederea asigurării performanței reformei administrației publice, prin Raportul intermediar pentru perioada 2023-2026.	Decembrie 2026	Cancelaria de Stat
	1.2: Programul de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2027-2030 este elaborat și aprobat, prin stabilirea și asigurarea că toate activitățile sunt evaluate corespunzător și sunt identificate resursele necesare.	Mai 2027	Cancelaria de Stat

Dezvoltarea și coordonarea politicilor			
2. Politicile publice sunt dezvoltate, conform prevederilor constituționale, standardelor europene și principiilor SIGMA de bună guvernare, printr-un proces deschis, bazat pe dovezi și analize, coerent și bine coordonat la nivelul întregului Guvern	2.1: Noile modificări aduse Regulamentului de organizare a activității Guvernului și mecanismului de aproximare legislativă (care au operaționalizat funcțiile Centrului Guvernului și au raționalizat procedura legislativă și instrumentele de transpunere a <i>acquis</i> -ului UE) sunt implementate de toate autoritățile publice.	Decembrie 2026	Cancelaria de Stat
	2.2: Instrucțiunile și metodologiile privind planificarea strategică și redactarea actelor juridice îmbunătățite, în conformitate cu principiile SIGMA, și implementate de toate autoritățile publice. Trasabilitatea, predictibilitatea și transparența acestora sunt asigurate de noi sisteme informatice pentru procesele normative și planificarea politicilor publice.	Iunie 2026	Cancelaria de Stat Ministerul Justiției
	2.3: Noul Program Național de Aderare la Uniunea Europeană este elaborat pentru a asigura alinierea legislației Republicii Moldova la <i>acquis</i> -ului UE și implementarea efectivă a acesteia până în 2030.	Mai 2025	Cancelaria de Stat
	2.4: Abilitățile și cunoștințele funcționarilor publici din cadrul autorităților publice sunt îmbunătățite în vederea alinierii la standardele europene, în următoarele domenii: coordonarea politicilor, elaborarea de politici bazate pe date, estimarea costurilor politicilor publice, transpunerea, monitorizarea și evaluarea <i>acquis</i> -ului UE, raportarea la nivel de rezultate, evaluarea impactului normativ și sincronizarea planificării strategice și bugetare.	Decembrie 2025- Decembrie 2027	Cancelaria de Stat
3. Sistemul de coordonare și planificare strategică a politicilor publice este integrat cu sistemul de programare bugetară pe termen mediu, asigurându-	3.1: Sistemul de planificare financiară și bugetară multianuală a politicilor publice este consolidat și racordat la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu rigorile europene.	Decembrie 2027	Ministerul Finanțelor Cancelaria de Stat

se sustenabilitatea financiară și integrarea tuturor resurselor financiare (interne și externe) sub aceeași umbrelă de politici publice	3.2: Cadrul metodologic pentru estimarea costurilor este integrat în mecanismele de planificare strategică și aplicat de toate autoritățile publice în procesul de elaborare a politicilor publice.	Decembrie 2027	Cancelaria de Stat
4. Administrația publică dispune de mijloace necesare și este în măsură să implementeze reforme prin intermediul unei gestionări eficiente a fondurilor UE (de preaderare/structurale)	4.1: Analiza decalajelor realizată și recomandări elaborate cu privire la modificările cadrului instituțional necesare pentru gestionarea eficientă a fondurilor UE.	Decembrie 2025	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
	4.2: Cadrul normativ care abilitază autoritățile cu roluri și competențe pentru gestionarea fondurilor UE (autorități de management, agenții de plată, organe de audit și control) este ajustat, inclusiv cu introducerea instrumentelor/pârghiilor de co-finanțare la nivel național a proiectelor din fondurile UE.	Iunie 2026	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
	4.3: Abilitățile și cunoștințele funcționarilor publici din administrația publică centrală și locală sunt consolidate prin intermediul programelor de dezvoltare profesională, formări de formatori și cursuri în cascadă privind gestionarea și absorbția fondurilor UE.	Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
5. Legislația și mecanismele de consultare sunt concepute într-o manieră incluzivă, care să permită participarea activă a societății și luarea în considerare a contribuțiilor organizațiilor societății civile în procesul decizional	5.1: Consolidarea mecanismelor de transparență în procesul decizional prin modificarea Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și a altor acte normative conexe, în conformitate cu Recomandarea Comisiei din 12 decembrie 2023 C(2023) 2836.	Decembrie 2026	Cancelaria de Stat Secretariatul Parlamentului
	5.2: Creșterea utilizării platformei consultative online particip.gov.md prin îmbunătățirea conținutului, a termenelor fixe obligatorii, și a mecanismului de feedback, precum și a caracteristicilor de accesibilitate a portalului. Îmbunătățirea monitorizării transparenței decizionale a autorităților publice prin digitalizarea procesului de colectare a datelor.	Decembrie 2026	Cancelaria de Stat
Serviciul public și managementul resurselor umane			

6. Administrație publică mai eficientă, transparentă, modernă și responsabilă prin dezvoltarea unui sistem de management al resurselor umane în serviciul public bine definit, orientat spre inovații și tehnologii moderne, aliniat la principiile și standardele europene	6.1: Sfera de aplicare a serviciului public și a sistemului de management al funcționarilor publici este îmbunătățită în baza principiilor meritocrației, transparenței, egalității de șanse și a recomandărilor SIGMA. 6.1.1: Cadrul normativ primar modificat și aprobat privind: – delimitarea clară a funcțiilor care implică exercitarea sarcinilor de prerogativă de putere publică și a posturilor care pot fi ocupate pe bază de contracte individuale de muncă, inclusiv rolul coordonatorului la nivel național de monitorizare a sistemului de management al funcției publice și al funcționarilor publici; – stabilirea competențelor clare și extinse ale Secretarului general al ministerului în domeniul managementului resurselor umane; – stabilirea criteriilor clare și transparente de selectare a funcționarilor publici de conducere de nivel superior; – limitarea numărului de excepții de la interdicția de a avea un al doilea loc de muncă pentru funcționarii publici; – raportarea și monitorizarea periodică a activităților desfășurate de funcționarii publici în afara atribuțiilor de serviciu, pentru a asigura conformitatea cu reglementările normative privind munca prin cumul. 6.1.2: Cadrul normativ secundar privind managementul funcției publice modificat și aprobat; 6.1.3: Cadrul metodologic (ghiduri metodologice) elaborat/revizuit.	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027 Decembrie 2025	Cancelaria de Stat Autoritățile publice Instituția Publică „Institutul Național de Administrație și Management Public”
		Decembrie 2026	
		Decembrie 2027	
	6.2: Rolul și capacitățile instituționale ale Cancelariei de Stat, în calitate de coordonator național al sistemului de	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor

	management al funcției publice și al funcționarilor publici îmbunătățite. 6.2.1: Necesarul de personal alocat în mod corespunzător pe baza unei analize sistemice a naturii, volumului și complexității funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici la nivel național; 6.2.2: Instrumentele standardizate privind monitorizarea implementării procedurilor de personal elaborate și aplicate la nivelul autorităților administrației publice centrale (eșantionat); 6.2.3: Competențele profesionale ale personalului subdiviziunii responsabile de managementul funcției publice îmbunătățite, prin activități de formare de formatori, instruire, mentorat și schimb de experiență.	Decembrie 2025 Ianuarie 2025 – Decembrie 2026 Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	
	6.3: Rolul și capacitățile subdiviziunilor de resurse umane din autoritățile publice centrale, în calitate de parte a unui sistem integrat de management al funcției publice și al funcționarilor publici, îmbunătățite. 6.3.1: Structura de personal redimensionată conform normelor aprobate; 6.3.2: Competențele profesionale ale personalului subdiviziunilor de resurse umane din autoritățile publice centrale sunt îmbunătățite prin activități de formare de formatori, instruire de scurtă durată și schimb de experiență; 6.3.3: Programe de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere și de execuție din cadrul subdiviziunilor resurselor umane, elaborate și pilotate.	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027 Decembrie 2025 Ianuarie 2025 – Decembrie 2026 Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Instituția Publică „Institutul Național de Administrație și Management Public”
	6.4: Sistemul informațional integrat privind evidența și managementul funcției publice și al funcționarilor	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor

	publici (SI EMRU), interoperabil cu alte sisteme informaționale relevante, dezvoltat. 6.4.1: Indicatorii de monitorizare aplicați în elaborarea Raportului anual privind funcția publică și statutul funcționarului public revizuiți, prin includerea datelor privind raporturile de muncă pe perioadă determinată (numărul, durata, și tipul serviciului prestat); 6.4.2: Cadrul normativ privind implementarea SI EMRU elaborat și aprobat; 6.4.3: SI EMRU proiectat, dezvoltat modular și 3 module pilotate.	Decembrie 2025 Decembrie 2026 Decembrie 2027	Autoritățile publice
	6.5: Sistemul informațional de evidență, gestiune și raportare a angajaților în sectorul bugetar, inclusiv a funcționarilor publici (SI REA) implementat.	Iunie 2026	Ministerul Finanțelor Autoritățile publice
7. Atractivitatea funcției publice și retenția funcționarilor publici sporite, prin aplicarea unui sistem meritocratic și transparent de accedere și promovare în funcție publică, remunerare adecvată, care reflectă echitatea, stimulează performanța și cultura organizațională, axată pe dezvoltarea capitalului uman în serviciul public	7.1: Plan de acțiuni privind implementarea reformei salariale pe etape și cu termene pentru perioada 2026 – 2032 elaborat, incluzând: – realinierea funcțiilor cu posturile (grila de salarizare); – reformarea graduală a părții fixe versus părții variabile în structura salariului în 70/30 în structura de salarizare a instituțiilor; – reducerea numărului valorilor de referință la 6 până în 2027 și la 4 până în 2032, inclusiv 2 pentru serviciul public, și alte 2 valori de referință suplimentare pentru procurorii și judecătorii care au promovat evaluarea extraordinară/externă, și judecătorii Curții Constituționale; – adoptarea unui set clar de criterii privind viitoarele majorări salariale (partea variabilă a salariului).	Decembrie 2025	Ministerul Finanțelor Cancelaria de Stat

	7.2: Sistemul de salarizare a funcționarilor publici, parte a sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar, îmbunătățit din prisma principiilor privind echitatea internă, transparența, competitivitatea relativă și corelarea cu performanța demonstrată, în baza recomandărilor SIGMA. 7.2.1: Procesul de reevaluare a posturilor din administrația publică, parte a sectorului bugetar implementat pe un eșantion reprezentativ, conform metodologiei aprobate; 7.2.2: Cadrul normativ primar, inclusiv revizuirea grilei de salarizare, modificat și aprobat; 7.2.3: Cadrul normativ secundar, inclusiv reglementarea condițiilor clare, bazate pe performanță, de stabilire a sporurilor salariale, modificat și aprobat.	Ianuarie 2025 – Iunie 2027 Decembrie 2025 Decembrie 2026 Iunie 2027	Ministerul Finanțelor Cancelaria de Stat Autoritățile publice
	7.3: Programul de stagii plătite în serviciul public implementat în baza principiilor de meritocrație, transparență și egalitate de șanse: 7.3.1: Cadrul normativ primar, în mod special privind asigurarea meritocrației în procesul de ocupare a unei funcții publice de execuție de către stagiați, modificat și aprobat; 7.3.2: Cadrul normativ secundar modificat și aprobat.	Ianuarie 2025- Iunie 2026 Decembrie 2025 Iunie 2026	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Autoritățile publice centrale
	7.4: Sistemul de accedere în funcția publică realizat în baza principiilor de meritocrație, transparență și predictibilitate: 7.4.1: Planul de acțiuni 2026-2032 privind îmbunătățirea sistemului de accedere în funcția publică, inclusiv măsuri de consolidare a capacităților Cancelariei de Stat în domeniul managementului funcției publice, elaborat; 7.4.2: Conceptul privind recrutarea centralizată în administrația publică centrală elaborat;	Iunie 2025 – Decembrie 2027 Decembrie 2025 Decembrie 2025	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Instituția Publică „Institutul Național de Administrație și Management Public”

	7.4.3: Conceptul privind implementarea Cadrului de Competențe în funcția publică, în special în procesul de accedere în funcția publică și dezvoltarea și instruirea funcționarilor publici, elaborat; 7.4.4: Cadrul normativ privind pilotarea recrutării centralizate în administrația publică centrală (APC) elaborat și aprobat; 7.4.5: Cadrul de Competențe pentru autoritățile publice centrale elaborat; 7.4.6: Aranjamentele instituționale, metodologice, tehnice și logistice pentru pilotarea recrutării centralizate în APC vizate, legate de testul scris standardizat pe o platformă digitală securizată, finalizate. 7.4.7: Pilotarea recrutării centralizate prin implementarea testului scris standardizat pe o platformă digitală securizată, pentru două tipuri de funcții în cadrul APC vizate, inclusiv testarea cunoștințelor și abilităților cheie reflectate în Cadrul de Competențe, elaborat.	Decembrie 2025 Decembrie 2026 Decembrie 2026 Iunie 2027 Decembrie 2027	
8. Profesionalizarea serviciului public este asigurată printr-un sistem modern de formare și dezvoltare profesională a resurselor umane din administrația publică	8.1: Program de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici pentru perioada 2025 – 2027 aprobat.	Martie 2025	Cancelaria de Stat Instituția Publică Institutul Național de Administrație și Management Public
	8.2: Capacitățile instituționale ale entității responsabile de formarea și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici la nivel național îmbunătățite. 8.2.1: Cadrul normativ secundar privind reorganizarea Institutului de Administrație Publică elaborat și aprobat; 8.2.2: Cadrul metodologic pentru stabilirea standardelor minime de calitate pentru prestatori de servicii de instruire pentru autoritățile publice, inclusiv recrutarea,	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027 Martie 2025 Iunie 2026	Cancelaria de Stat Ministerul Educației și Cercetării Instituția Publică ”Institutul Național de Administrație și Management Public” Ministerul Finanțelor

	selecția, certificarea și remunerarea competitivă a formatorilor naționali elaborat.		
	8.3: Competențele profesionale ale funcționarilor publici, în special ale funcționarilor publici de conducere de nivel superior și de conducere din autoritățile publice, îmbunătățite. 8.3.1: Program de formare specializată pentru funcționari publici de conducere de nivel superior elaborat și implementat; 8.3.2: Programul de formare specializată pentru funcționari publici de conducere elaborat și implementat; 8.3.3: Cursuri de dezvoltare profesională continuă pentru categorii prioritare de funcționari publici dezvoltate în baza necesităților și implementate; 8.3.4: Programe de mentorat, coaching și/sau consultanță pentru categorii prioritare de angajați din autoritățile publice, elaborate și implementate.	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	Instituția Publică „Institutul Național de Administrație și Management Public” Cancelaria de Stat Alte autorități publice
	8.4: Ponderea funcționarilor publici instruiți crescută anual prin majorarea volumului de resurse financiare alocate pentru formarea și dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici din autoritățile publice, în conformitate cu normele prevăzute în Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Autoritățile publice
9. Administrație publică mai responsabilă pentru utilizarea finanțelor publice prin promovarea unui climat de integritate instituțională și etică profesională în serviciul	9.1: Cadrul normativ privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și al funcționarilor publici de conducere de nivel superior aliniat la recomandările GRECO aprobat, în special definirea criteriilor clare pentru numirea secretarilor de stat, stabilirea restricțiilor post-angajare, desemnarea autorității responsabile pentru monitorizarea respectării restricțiilor post-	Decembrie 2025	Cancelaria de Stat Ministerul Justiției Autoritatea Națională de Integritate Centrul Național Anticorupție

public	angajare și stabilirea sancțiunilor pentru încălcarea acestora.		
	9.2: Codul de conduită și etică profesională aplicat persoanelor cu funcții de demnitate publică elaborat și implementat. 9.2.1: Cadrul normativ privind Codul de conduită și etică profesională aplicat persoanelor cu funcții de demnitate publică elaborat și aprobat; 9.2.2: Ghidul metodologic privind aplicarea Codului de conduită și etică profesională elaborat și distribuit autorităților publice.	Ianuarie 2025- Decembrie 2027 Decembrie 2026 Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Justiției Autoritatea Națională de Integritate Centrul Național Anticorupție
	9.3: Capacitățile subdiviziunilor de audit intern din cadrul ministerelor și altor autorități publice centrale consolidate: 9.3.1: Structura de personal redimensionată conform normelor aprobate; 9.3.2: Competențele profesionale ale auditorilor interni dezvoltate.	Iunie 2025 Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	Ministerele și autoritățile publice centrale Ministerul Finanțelor
	Organizare și responsabilitate		
10. Sistemul administrației publice centrale este raționalizat și eficientizat printr-un cadru de reglementare unitar, coerent și transparent, eliminarea suprapunerilor și delimitarea clară a diferențelor dintre autoritate publică și instituție publică	10.1: Modul de organizare și funcționare a instituțiilor publice este reglementat: 10.1.1: Cadrul normativ primar elaborat și aprobat; 10.1.2: Instituții publice restructurate în baza analizei funcțiilor și atribuțiilor acestora; 10.1.3: Prima etapă a implementării legii privind modul de organizare și funcționare a instituțiilor publice demarată, în baza cadrului normativ subsecvent aprobat.	Octombrie 2025 Octombrie 2026 Ianuarie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor
	10.2: Activitatea autorităților publice centrale subordonate Guvernului este eficientizată prin reevaluarea acestora în scopul evitării dublării competențelor: 10.2.1: Cadrul normativ primar elaborat și aprobat;	Octombrie 2025	Cancelaria de Stat

	10.2.2: Prima etapă a implementării demarată, în baza cadrului normativ primar și subsecvent elaborat și aprobat.	Ianuarie 2026	
	10.3: Evaluarea cu suportul SIGMA a impactului implementării acțiunilor 1 și 2.	Decembrie 2027	Cancelaria de Stat
	10.4: Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul administrației publice centrale.	Decembrie 2027	Cancelaria de Stat
11. Performanța instituțională și eficiența autorităților publice este monitorizată permanent, conform practicilor europene	11.1: Mecanismul de stabilire și evaluare anuală a performanței tuturor autorităților administrației publice centrale și a instituțiilor publice în baza indicatorilor cheie de performanță (KPI) este aplicat de către toate autoritățile și instituțiile publice, conform bunelor practici europene.	Decembrie 2026	Cancelaria de Stat
12. Autoritățile administrației publice locale au capacitate de a furniza, într-o manieră echitabilă, servicii publice adecvate și accesibile populației, prin consolidarea capacităților administrative ale autorităților publice locale, și prin implementarea politicilor locale de dezvoltare	12.1: Cadrul normativ privind reforma administrației publice locale este îmbunătățit devenind un instrument eficient de furnizare a serviciilor publice adecvate și accesibile populației:	Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat
	12.1.1: Cadrul normativ privind reforma administrației publice locale, aplicabil celor două nivele ale administrației publice locale, elaborat și aprobat, gradual îmbunătățit în baza rezultatelor evaluării procesului de amalgamare voluntară, realizat în perioada 2024-2026;	Octombrie 2027	
	12.1.2: Elaborarea modelelor de reformă pentru autoritățile publice locale, reieșind din lecțiile învățate în procesul de amalgamare voluntară și principiile îmbunătățirii calității serviciilor publice.	Decembrie 2027	

	12.2: Capacitățile administrației publice locale sporite prin utilizarea unor mecanisme de consolidare cum ar fi: amalgamarea teritorială voluntară și cooperarea intercomunitară, astfel încât autoritățile publice locale sunt mai eficiente în furnizarea serviciilor publice de calitate, adecvate cerințelor cetățenilor și accesibile acestora: 12.2.1: Cadrul normativ privind formele de cooperare între autoritățile administrației publice locale modificat.	Decembrie 2026 – Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat
	12.3: Capacitatea fiscală și autonomia administrației publice locale sunt consolidate prin: (i) îmbunătățirea sistemului de transferuri fiscale interguvernamentale; (ii) consolidarea și extinderea autonomiei locale în gestionarea impozitelor și taxelor locale; (iii) îmbunătățirea gestionării eficiente a proprietății publice locale prin separarea completă și înregistrarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.	Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Ministerul Finanțelor Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
	12.4: Cadrul normativ privind îmbunătățirea mecanismului de consultare între autoritățile publice centrale și cele locale adoptat și implementat.	Ianuarie 2025 – Decembrie 2026	Cancelaria de Stat
13. Administrația publică este transparentă și asigură dreptul legal de acces la informațiile de interes public	13.1: Platforma ”e-Democrație” este dezvoltată și include instrumente digitale pentru procesarea cererilor de acces la informații de interes public, vizualizarea trasabilității acestora, generarea de date statistice dezagregate privind examinarea cererilor de către furnizorii de informații, asigurând astfel o mai bună monitorizare a respectării cerințelor legale. 13.1.1: Pilotarea platformei „e-Democrație” pentru autoritățile publice centrale; 13.1.2: Extinderea utilizării platformei „e-Democrație” de către autoritățile publice locale și instituțiile publice pentru care autoritățile publice centrale au calitatea de fondator.	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027 Ianuarie – Decembrie 2025 Ianuarie 2026 – Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Agenția de Guvernare Electronică

	13.2: Demnitarii și funcționarii publici angajați ai furnizorilor de informații publice sunt instruiți continuu prin cursuri online și offline îmbunătățite.	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	Cancelaria de Stat Instituția Publică Institutul Național de Administrație și Management Public
	13.3: Site-urile web ale autorităților publice sunt monitorizate și adaptate în conformitate cu noile cerințe privind transparența proactivă (publicare implicită).	Ianuarie 2025- Decembrie 2027	Cancelaria de Stat
14. Monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice se realizează mai eficient de către autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului.	14.1: Modelul de țară privind auditarea autorităților publice locale (APL) este identificat și acceptat, iar cadrul normativ aferent este modificat. Rolul Curții de Conturi în supravegherea și responsabilizarea APL este clar și corelat cu resursele instituționale disponibile. 14.1.1: Efectuarea unei evaluări externe în scopul identificării modelului potrivit pentru Republica Moldova de auditare a APL, armonizat la bunele practici utilizate în cadrul Uniunii Europene; 14.1.2: Elaborarea proiectului conceptului privind modelul de auditare a APL, consultarea și avizarea proiectului conform procedurii legale; 14.1.3: Aprobarea conceptului privind modelul de auditare a APL prin Hotărâre de Guvern.	Anual Iunie 2026 Decembrie 2026 August 2027	Curtea de Conturi Ministerul Finanțelor Cancelaria de Stat
	14.2: Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul monitorizării, supravegherii și controlului autorităților și instituțiilor publice.	Decembrie 2027	Curtea de Conturi Oficiul Avocatului Poporului
	14.3: Capacitățile de monitorizare și control ale recomandărilor sunt fortificate prin dezvoltarea Sistemului informatic automatizat e-ombudsman	Ianuarie 2025 – Decembrie 2027	Oficiul Avocatului Poporului
	Prestarea serviciilor publice cetățenilor și întreprinderilor		
15. Ecosistemul de identitate digitală a Republicii Moldova consolidat și aliniat	15.1: Regulamentul (UE) nr. 910/2014, inclusiv Regulamentul (UE) nr. 2024/1183 care amendează Regulamentul (UE) nr. 910/2014 în ceea ce privește	Octombrie 2026	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;

la standardele UE (eIDAS 2.0 și Portofelul de Identitate Digitală a UE)	instituirea cadrului european pentru identitatea digitală, transpus.		Serviciul de Informații și Securitate Agenția pentru Securitate Cibernetică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică Agenția de Guvernare Electronică Cancelaria de Stat
	15.2: Serviciul Guvernamental de Identitate și Semnătura Electronică (EvoSign), în calitate de portofel digital național al Republicii Moldova, aliniat la standardele Uniunii Europene privind identitatea digitală (eIDAS 2)	Decembrie 2026	Agenția de Guvernare Electronică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică Agenția Servicii Publice
16. Cadrul național de interoperabilitate aliniat complet la Cadrul European de Interoperabilitate	16.1: Regulamentul (UE) nr. 2024/903 de stabilire a unor măsuri pentru un nivel ridicat de interoperabilitate a sectorului public în întreaga Uniune (Regulamentul privind Europa interoperabilă) transpus.	Octombrie 2026	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Agenția de Guvernare Electronică Cancelaria de Stat
17. Mobilitatea cetățenilor și a mediului de afaceri facilitată prin dezvoltarea și extinderea serviciilor electronice transfrontaliere	17.1: Cadrul național existent evaluat pentru aderarea la inițiativa UE a Portalului Digital Unic pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor pentru utilizatorii transfrontalieri.	Octombrie 2026	Agenția de Guvernare Electronică
	17.2: Aderarea la inițiativa UE a Portalului Digital Unic realizată, pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor pentru utilizatorii transfrontalieri.	Conform acordului/deciziei UE	Agenția de Guvernare Electronică

18. Ecosistemul de e-Guvernare al Republicii Moldova consolidat și registrele de stat modernizate pentru prestarea serviciilor publice electronice	18.1: Platforma pentru susținerea democrației participative ("e-Democrație") dezvoltată pe componentele de <i>e-Feedback</i> (serviciu digital care permite transmiterea și prelucrarea mesajelor de feedback, oferite de cetățeni și companii în legătură cu serviciile publice și procesele administrative) și <i>e-Survey</i> (serviciu digital care permite desfășurarea consultărilor publice sub formă de anchete, ca parte a procesului de luare a deciziilor).	Iunie 2025	Agenția de Guvernare Electronică Cancelaria de Stat
	18.2: Portalul administrației publice locale „e-APL” dezvoltat.	Iunie 2026	Agenția de Guvernare Electronică Cancelaria de Stat
	18.3: Registrele de stat prioritare modernizate.	Noiembrie 2026	Agenția de Guvernare Electronică Agenția Servicii Publice Ministerul Justiției
19. Mecanisme pentru asigurarea calității serviciilor publice dezvoltate	19.1: Serviciul guvernamental de suport clienți lansat.	Decembrie 2025	Agenția Servicii Publice Agenția de Guvernare Electronică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
	19.2: Cadrul metodologic al managementului calității serviciilor publice dezvoltat (cuprinde o serie de metodologii, ce vor contribui la managementul calității serviciilor publice).	August 2025	Agenția de Guvernare Electronică Cancelaria de Stat
20. Ponderea serviciilor publice disponibile online și a accesării acestora în creștere continuă	20.1: Programul pentru implementarea Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova, pentru anii 2025-2027 elaborat și aprobat.	Mai 2025	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Agenția de Guvernare Electronică Cancelaria de Stat
	20.2: Noi module ale serviciilor electronice pentru aplicația mobilă guvernamentală (EVO 2.0) dezvoltate.	August 2025	Agenția de Guvernare Electronică
	20.3: Setul unificat de principii comune a UI/UX Design dezvoltat.	Septembrie 2025	Agenția de Guvernare Electronică

	20.4: Cartea de identitate, care va include și certificatul de cheie publică, implementată și serviciul de înregistrare la domiciliu și/sau reședința temporară a cetățenilor Republicii Moldova modernizat.	Decembrie 2025	Agencia Servicii Publice Agenția de Guvernare Electronică
Managementul finanțelor publice			
21. Toate părțile interesate sunt implicate în procesul de reformă a managementului finanțelor publice	21.1: Grupul de lucru interinstituțional pentru monitorizarea implementării Strategiei de management al finanțelor publice 2023-2030 este instituit și funcțional.	Iunie 2025	Ministerul Finanțelor Ministerele Cancelaria de Stat Curtea de Conturi
	21.2: Organizarea reuniunilor anuale referitor la dialogul privind gestionarea finanțelor publice, cu participarea reprezentanților Comisiei Europene.	Iulie 2025 Iulie 2026 Iulie 2027	Ministerul Finanțelor
22. Este asigurată disciplina bugetar- fiscală	22.1: Cadrul de reglementare existent este revizuit pentru a modifica calendarul bugetar și acțiunile sale, astfel încât să se elimine obstacolele care îngreunează procesul bugetar și nu permit respectarea calendarului bugetar: 22.1.1: Termenele și acțiunile din calendarul bugetar existent sunt analizate pentru a identifica obstacolele în respectarea acestuia; 22.1.2: Propunerile de modificare a acțiunilor/termenelor din calendarul bugetar sunt elaborate; 22.1.3: Cadrul normativ existent, care reglementează calendarul bugetar, este revizuit și modificat.	Decembrie 2025 Mai 2026 Decembrie 2026	Ministerul Finanțelor
	22.2: Reducerea compartimentului bugetului de stat “Acțiuni Generale” prin reflectarea transferurilor către Fondurile de Asigurare Obligatorii de Asistență Medicală la bugetul Ministerului Sănătății și transferurilor către Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat la Ministerul Muncii și Protecției Sociale în proiectul bugetului de stat pentru anul 2026.	Decembrie 2025	Ministerul Finanțelor
	22.3: Capacitatea de a elabora prognoze macroeconomice și fiscale (inclusiv soldul bugetar ajustat ciclic) este consolidată: 22.3.1: Capacitatea de a produce previziuni macroeconomice și fiscale este dezvoltată;	Decembrie 2026	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Finanțelor

	22.3.2: Regula fiscală este revizuită pentru alinierea la Cadrul fiscal european.	Decembrie 2026	
	22.4: Cadru normativ pentru instituirea unei instituții fiscale independente aprobat.	Decembrie 2027	Ministerul Finanțelor
23. Este asigurată transparența procedurilor de aprobare, executare și raportare a bugetului	23.1: Rapoartele sunt prezentate în formatul prevăzut de Manualul de Statistică al Finanțelor Guvernamentale (GFSM 2014). 23.1.1: Grupul de lucru interinstituțional pentru reclasificarea sectorului public este creat, în conformitate cu recomandările FMI; 23.1.2: Proiectul inițial al listei entităților din cadrul administrației publice/sectorului public este elaborat; 23.1.3: Conturile bugetare din rapoartele transmise Departamentului European al FMI pentru anii 2023/2024 sunt reflectate în formatul prevăzut de GFSM 2014; 23.1.4: Datele extinse privind administrația publică (inclusiv unitățile extrabugetare) pentru 2023 și 2024 sunt raportate în formatul prevăzut de GFSM 2014.	Septembrie 2025 Septembrie 2025 Septembrie 2025 Octombrie 2025	Ministerul Finanțelor Biroul Național de Statistică Banca Națională a Moldovei
	23.2: Rapoartele financiare elaborate în conformitate cu standardele naționale sunt aliniate la cerințele internaționale: 23.2.1: Primul set de standarde naționale de contabilitate din sectorul public este elaborat pe baza IPSAS în conformitate cu Prima Fază a Planului de Acțiuni aprobat prin Ordinul nr. 159/2016 al Ministerului Finanțelor modificat pe 28.11.2024; 23.2.2: Cadrul normativ (legile și regulamentele privind contabilitatea și raportarea financiară) aplicat pentru unificarea normelor de tranziție la standardele naționale elaborate pe baza standardelor internaționale este modificat; 23.2.3: Autoritățile/instituțiile sunt instruite cu privire la aplicarea standardelor la elaborarea rapoartelor financiare;	Martie 2027 Martie 2027 Septembrie 2027	Ministerul Finanțelor

	23.2.4: Sunt elaborate formularele pentru situațiile financiare și notele informative.	Decembrie 2027	
24. Este asigurată stabilitatea bugetară pe termen mediu	24.1: Cadrul de reglementare pentru instituționalizarea procesului de raționalizare a cheltuielilor, ca parte a procesului bugetar, este pregătit, adoptat și implementat. 24.1.1: Legea privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală modificată, pentru a instituționaliza procesul de raționalizare a cheltuielilor; 24.1.2: Metodologia de reglementare a procesului de raționalizare a cheltuielilor elaborată și aprobată.	Decembrie 2025 Iunie 2026	Ministerul Finanțelor
	24.2: Cadrul normativ este revizuit în vederea optimizării/reducerii numărului de unități-cheie de cheltuieli (îmbunătățirea clasificării organizatorice bugetare). 24.2.1: Cadrul existent care reglementează crearea și funcționarea unităților de cheltuieli directe este analizat și este determinat domeniul de intervenție; 24.2.2: Întreaga structură a unităților de cheltuieli este revizuită și cadrul normativ este modificat.	Decembrie 2026 Decembrie 2027	Ministerul Finanțelor
25. Datoria de stat este menținută în limite sustenabile, care nu va depăși 43% din PIB	25.1: Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu” aprobat conform prevederilor legislației naționale.	Decembrie 2025 Decembrie 2026 Decembrie 2027	Ministerul Finanțelor
	25.2: Indicatorii de risc și sustenabilitate aferenți datoriei de stat sunt monitorizați.	Aprilie 2025 Aprilie 2026 Aprilie 2027	Ministerul Finanțelor
26. Proiectele de investiții publice sunt sustenabile	26.1: Noile proiecte de investiții capitale trebuie să îndeplinească criteriile de eligibilitate stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 684/2022 și să fie inserate în lista centralizată de proiecte înainte ca acestea să fie incluse în Cadrul bugetar pe termen mediu/Bugetul de stat: 26.1.1: Proiectele incluse în Cadrul bugetar pe termen mediu/Bugetul de stat sunt prioritizate pe baza alinierii la obiectivele strategice, impactul potențial și viabilitatea financiară.	Iunie 2025	Ministerul Finanțelor

27. Riscurile fiscale sunt monitorizate și sunt puse în aplicare măsuri de atenuare relevante	27.1: Instrucțiunea internă privind elaborarea Notei analitice cu privire la rezultatele monitorizării financiare a activității economico-financiare a întreprinderilor cu capital integral sau majoritar de stat și a Notei de risc, asociate întreprinderilor de stat și întreprinderilor cu capital integral sau majoritar de stat, este pregătită și implementată, precum și sunt instituite măsuri de atenuare a riscurilor.	Decembrie 2025	Ministerul Finanțelor
	27.2: Instrumentul ” <i>State-owned enterprises</i> (SOE) – <i>Stress testing</i> ”, necesar pentru estimarea impactului riscurilor fiscale ale întreprinderilor de stat, este adaptat și implementat.	Decembrie 2026	Ministerul Finanțelor
28. Sistemul de Control Financiar Public Intern, inclusiv controlul intern managerial și auditul intern, este consolidat	28.1: Ghidul privind managementul riscurilor (inclusiv riscurilor de fraudă și corupție) este revizuit și implementat în autoritățile publice centrale. Instrumentul de gestionare a riscurilor este integrat în sistemul informațional de monitorizare și raportare a performanței Guvernului central (SI „E-monitorizare”).	Decembrie 2026	Ministerul Finanțelor Cancelaria de Stat
	28.2: Mandatul Consiliului controlului financiar public intern este consolidat prin creșterea capacității de supraveghere privind independența funcțională a activității de audit intern.	Iunie 2027	Ministerul Finanțelor
	28.3: Standardele Naționale de Audit Intern sunt revizuite pentru a fi aliniate la noile Standarde Globale de Audit Intern.	Decembrie 2026	Ministerul Finanțelor

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru reforma administrației publice

(criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru reforma administrației publice (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)” a fost elaborat de către Cancelaria de Stat. În procesul de elaborare au avut loc consultări publice cu participarea deputaților Comisiei parlamentare administrație publică și dezvoltare regională, Comisiei parlamentare politică externă și integrare europeană, reprezentanților autorităților publice centrale, mediului academic, societății civile, reprezentanților Congresului Autorităților Locale din Moldova, experți naționali și internaționali, inclusiv textul foii de parcurs a fost examinat și aprobat pe platforma Grupului de lucru responsabil de reforma administrației publice.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i> Proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru reforma administrației publice (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)” este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 38 și pct. 40 ale Cadrului de negociere, potrivit cărora „Moldova va fi invitată să pregătească și să adopte Foaia de parcurs pentru reforma administrației publice, în raport cu care Comisia va oferi orientări în cadrul Raportului de screening. Foaia de parcurs trebuie elaborată printr-un proces transparent de consultare autentică cu toate părțile interesate inclusiv societatea civilă. Foaia de parcurs trebuie să stabilească angajamentele generale ale țării pentru reforme în domeniul administrației publice și gestionării finanțelor publice, cu un calendar clar și etapele-cheie avute în vedere.”
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i> La data de 25 iunie 2024, Guvernul Republicii Moldova a acceptat Cadrul de negociere aprobat unanim de Consiliul Uniunii Europene, iar la data de 21 iunie 2024 – a fost aprobată Poziția generală de negociere a Republicii Moldova în contextul lansării oficiale a negocierilor de aderare, în cadrul Primei Conferințe Interguvernamentale privind negocierile de aderare cu Republica Moldova, care s-a desfășurat la data de 25 iunie 2024 la Luxembourg. După prima conferință politică interguvernamentală privind negocierile de aderare cu Republica Moldova, Comisia Europeană a lansat imediat procesul de screening bilateral. Screening-ul se bazează pe Metodologia consolidată de extindere, care a fost adoptată în 2020 și organizează capitolele de negociere în grupuri tematice, pentru aduce dinamism în procesul de negociere și pentru a încuraja multiplicarea eforturilor dincolo de capitolele individuale. Aceste grupuri tematice reunesc capitolele / domeniile în funcție de teme mai largi și permit o concentrare mai puternică pe sectoarele de bază. În cadrul fiecărui grup individual, screening-ul se realizează prin reuniuni de screening, capitol cu capitol. Conținutul acestor grupuri și capitole, astfel cum este prevăzut în anexa II la Cadrul de negociere, reflectă cerințele de aderare care decurg din criteriile de la Copenhaga. Metodologia consolidată de extindere a plasat grupul de elemente fundamentale în centrul negocierilor de aderare, astfel cum se reflectă în cadrul de negociere cu Republica Moldova. În consecință, conform cadrului de negociere, Republica Moldova va trebui să adopte pe deplin și să pună în aplicare reforme în domeniile fundamentale ale statului de drept, în special reforma judiciară și lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, drepturile fundamentale, consolidarea instituțiilor democratice și reforma administrației publice, precum și criteriile economice.

Potrivit pct. 38 și pct.40 ale Cadrului de negociere, în ceea ce privește grupul „elemente fundamentale”, Comisia, pe baza orientărilor oferite în raportul de screening, urmează să propună Republicii Moldova elaborarea a trei foi de parcurs: pentru capitolele privind statul de drept (Capitolele 23 și 24), o foaie de parcurs în domeniul funcționării instituțiilor democratice, precum și o foaie de parcurs pentru reforma administrației publice, care urmează să fie pregătită de autoritățile din Republica Moldova și să servească drept criterii de referință pentru deschiderea negocierilor de aderare.

Potrivit cadrului de negociere, Republica Moldova trebuie să se asigure că instituțiile sale, capacitatea de gestionare și sistemele administrative și judiciare sunt suficient de consolidate în vederea punerii în aplicare eficiente a acquis-ului până la data aderării. În conformitate cu Poziția generală de negociere a Republicii Moldova, în contextul lansării oficiale a negocierilor de aderare, Republica Moldova s-a angajat să continue să construiască instituții solide și să le consolideze capacitățile pentru a asigura ritmul dinamic al procesului de aderare.

Pentru a asigura un proces predictibil de negociere, care ar facilita realizarea acestui obiectiv, statele membre ale UE au considerat că RM trebuie să elaboreze o foaie de parcurs în domeniul administrației publice, cu inserarea principalelor priorități de reformă care să orienteze negocierile de aderare în acest domeniu. Punerea în aplicare a foi de parcurs va fi monitorizată constant și abordată cu regularitate în cadrul conferințelor interguvernamentale, pe parcursul întregului proces de aderare.

Comisia Europeană analizează următoarele aspecte-cheie pentru a evalua calitatea administrației publice în Republica Moldova și orice necesitate de reforme:

Cadrul strategic pentru reforma administrației publice - Guvernul Republicii Moldova asigură o viziune strategică și un leadership pentru o administrație publică agilă, inovatoare și în continuă îmbunătățire, capabilă să răspundă noilor provocări.

Elaborarea și coordonarea politicilor - Guvernul Republicii Moldova se asigură că politicile și bugetele sunt armonizate, planificate eficient, coordonate la nivelul întregii administrații, puse în aplicare, monitorizate și evaluate în raport cu obiective politice clar definite. Ministerele elaborează politici publice coerente prin intermediul unui proces deschis și participativ, bazat pe dovezi și analize solide.

Serviciul public și gestionarea resurselor umane - funcționarii publici acționează cu profesionalism, integritate și neutralitate. Ei sunt recrutați și promovați pe baza meritului și a egalității de șanse, și au competențe adecvate pentru a-și îndeplini sarcinile în mod eficient.

Responsabilitate - organizarea administrației publice a Republicii Moldova este eficientă și eficace la toate nivelele de guvernare. Organismele administrației publice sunt deschise și transparente, aplică mecanisme interne și externe de responsabilitate. Organismele de supraveghere puternice protejează drepturile cetățenilor și interesul public.

Furnizarea de servicii și digitalizarea - administrația publică pune utilizatorii în centrul atenției și furnizează servicii de înaltă calitate și ușor accesibile online și offline, pentru toate persoanele și întreprinderile. Digitalizarea va permite luarea de decizii bazate pe date, procese eficace și eficiente, precum și servicii de calitate și accesibile.

Gestionarea finanțelor publice - administrația publică planifică și gestionează finanțele publice pentru a se asigura că acestea sunt sustenabile și transparente, și permit realizarea obiectivelor de politică. Controlul financiar, achizițiile publice și mecanismele de supraveghere sunt în vigoare pentru a asigura utilizarea economă, eficientă și eficace a resurselor publice partajate la toate nivelele de guvernare. În același timp, o parte semnificativă a entităților din sectorul administrației publice locale (APL nivelul I și nivelul II, ÎS/ÎM etc.) nu sunt supuse auditului financiar anual, deoarece numărul acestora este mare (cca. 1000) și nu există rapoarte consolidate a situațiilor financiare la un nivel superior.

În conformitate cu criteriile de la Copenhaga, statele membre ale UE trebuie să aibă „capacitate administrativă și instituțională de a pune efectiv în aplicare acquis-ul UE și capacitatea de a-și asuma obligațiile de membru”. În plus, „dreptul cetățenilor la o bună administrare” este consacrat în Carta drepturilor fundamentale ale UE (articolul 41).

În rapoartele sale de țară pentru anul 2023 și anul 2024, Comisia Europeană a apreciat că Republica Moldova, la compartimentul Reforma administrației publice, are **un anumit nivel de pregătire** pentru aderarea la Uniunea Europeană. În scopul pregătirii pentru deschiderea și închiderea negocierilor de aderare, Republica Moldova trebuie să se angajeze într-un proces inclusiv și transparent de reforme, care să asigure că până la data aderării la Uniune, administrația publică a Republicii Moldova este eficientă, profesionistă, cu un serviciu public imparțial și responsabil și care servește intereselor cetățenilor și mediului de afaceri.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii are drept scop modernizarea administrației publice în conformitate cu standardele europene, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice în beneficiul cetățenilor. Astfel, prin implementarea acțiunilor propuse în acest document, administrația publică din Republica Moldova va deveni mai eficientă, mai transparentă și mai responsabilă față de nevoile cetățenilor.

Structura Foi de parcurs reflectă fidel agenda reuniunii de screening bilateral, care în cazul domeniului Reformei administrației publice s-a desfășurat la data de 26 septembrie 2024 la Bruxelles.

Documentul urmărește să ofere o direcție clară pentru dezvoltarea unui cadru administrativ eficient, transparent și orientat spre nevoile cetățenilor, capabil să răspundă provocărilor procesului de integrare europeană. Principalele obiective ale foii de parcurs vizează raționalizarea funcționării administrației publice centrale și locale, eliminarea suprapunerilor de competențe, precum și creșterea capacităților instituționale și a performanței autorităților publice.

Unul dintre elementele centrale ale reformei este evaluarea actualului Program de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2023-2030, printr-un raport intermediar ce va fi elaborat până în decembrie 2026. Acest raport va analiza eficacitatea măsurilor aplicate și progresul înregistrat, cu inserarea eventualelor ajustări pentru atingerea obiectivelor stabilite. Totodată, până în mai 2027, urmează să fie elaborat și aprobat Programul de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2027-2030, care va detalia activitățile necesare și resursele alocate pentru realizarea reformei.

O altă componentă importantă o constituie reglementarea modului de organizare și funcționare a instituțiilor publice. Reforma prevede adoptarea unei legi dedicate care să stabilească în mod clar funcțiile și atribuțiile instituțiilor publice, să elimine suprapunerile de competențe și să restructureze actualele instituții publice în baza unei analize funcționale detaliate. Acest proces va fi finalizat până în iulie 2026, iar implementarea primelor măsuri va începe în decembrie 2026.

Totodată, până în ianuarie 2027 se propune eficientizarea activității autorităților publice centrale subordonate Guvernului prin reevaluarea acestora în scopul evitării dublării competențelor.

Măsurile proiectate în Foaia de parcurs în domeniul dezvoltării și coordonării politicilor publice țințesc spre creșterea, fortificarea și dezvoltarea autorităților publice implicate în procesul de implementare a reformelor planificate pentru pregătirea țării de a deveni un stat membru al Uniunii Europene. Astfel, se planifică fortificarea capacităților de elaborare și evaluare a politicilor publice, de asigurare a unui proces decizional transparent și bazat pe analize a impactului de reglementare și fundamentat în baza datelor, de management al fondurilor de pre-aderare/structurale și de estimare a costurilor politicilor publice, a capacităților de implementare a reformelor asociate procesului de aderare la Uniunea Europeană.

De asemenea, vor fi dezvoltate și puse în aplicare sistemele informaționale de planificare strategică a politicilor de o manieră coordonată, predictibilă și transparentă, care să asigure o performanță instituțională solidă și o capacitate instituțională înaltă de livrare a reformelor necesare pentru transformarea țării într-un stat european. Integrarea în sistemul de planificare strategică a sistemelor informaționale aflate în proces de dezvoltare vor automatiza o parte semnificativă din activitățile asociate planificării, elaborării, monitorizării și raportării proiectelor de acte normative și a documentelor de politici publice.

De asemenea, proiectul introduce mecanisme moderne de evaluare a performanței instituționale. Astfel, până la sfârșitul anului 2026, toate autoritățile publice centrale vor utiliza indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru monitorizarea activității acestora.

Cu referire la angajamentul privind dezvoltarea administrației publice locale, prin acțiunile propuse în Foaia de parcurs se urmărește atingerea obiectivului de eficientizare și profesionalizare a administrației publice locale, care vor duce la servicii mai bune pentru cetățeni, cu o utilizare mai eficientă a banilor publici în interesul comunităților. Implementarea procesului de amalgamare voluntară va contribui la creșterea capacității instituționale și financiare a administrației publice locale, astfel încât fragmentarea excesivă de astăzi să fie în mare măsură depășită, iar autoritățile publice locale să fi capabile să furnizeze servicii publice de calitate, accesibile și adecvate așteptărilor cetățenilor.

Concomitent, prin intermediul măsurilor incluse în foia de parcurs, se urmărește consolidarea serviciului public și managementului resurselor umane, prin acțiuni concrete orientate spre rezultat, bazate pe necesitățile autorităților publice, care răspund provocărilor identificate și care au drept scop îmbunătățirea funcționării autorităților publice atât la nivel central, cât și local. Pe această componentă, obiectivele urmărite sunt:

- Administrație publică mai eficientă, transparentă, modernă și responsabilă prin dezvoltarea unui sistem de management al resurselor umane în serviciul public, bine definit, orientat spre inovații și tehnologii moderne aliniat la principiile și standardele europene. Îmbunătățirea cadrului normativ primar și secundar în domeniul managementului funcției publice în vederea asigurării unei administrații publice eficiente, transparente și moderne se va realiza prin integrarea recomandărilor SIGMA și GRECO, inclusiv a principiilor anticorupție, urmărind consolidarea capacităților Direcției managementul funcției publice a Cancelariei de Stat în elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor publice. În acest context, se va pune accent pe dezvoltarea capacităților profesionale ale subdiviziunilor resurse umane din cadrul autorităților publice prin formare și suport metodologic;
- Atractivitatea funcției publice și retenția funcționarilor publici asigurate prin aplicarea unui sistem meritocratic și transparent de acces și promovare în funcție publică, remunerare adecvată care reflectă echitatea și stimulează performanța și cultură organizațională axată pe dezvoltarea capitalului uman în serviciul public. Aceasta va se va spori prin evaluarea comprehensivă a sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar, care va include analiza cadrului național actual, corelat cu intervențiile și măsurile de politică salarială implementate, precum și reevaluarea funcțiilor publice în autoritățile publice centrale și locale. Totodată, se va proceda la ajustarea legislației privind remunerarea funcționarilor publici, urmărind creșterea competitivității sistemului și finalizarea implementării sistemului informațional SIA REA pentru gestionarea și raportarea salarizării în întreg sectorul bugetar. Se va continua și programul de stagii plătite în serviciul public, care vizează pregătirea profesională și integrarea celor mai buni stagiați în funcțiile publice de execuție vacante din autoritățile publice centrale;
- Profesionalizarea serviciului public este asigurată printr-un sistem modern de formare profesională a resurselor umane din administrația publică. Profesionalizarea serviciului public va presupune reformarea și consolidarea capacităților entității responsabile de dezvoltarea profesională a personalului din administrația publică la nivel național, care va cuprinde dezvoltarea rețelei de formatori, dotarea tehnică a sălilor de curs și digitalizarea cursurilor, urmând să fie elaborate, pilotate și implementate programe de formare pentru anumite categorii de personal din autoritățile publice centrale și locale. Astfel, se propune pilotarea programului național de mentorat pentru tinerii funcționari publici, elaborarea programului de dezvoltare profesională pentru anii 2025-2027, precum și a conceptului privind cadrul de competențe în serviciul public, ținând cont de prioritățile naționale și standardele în domeniu;
- Administrație publică mai responsabilă pentru utilizarea finanțelor publice prin promovarea unui climat de integritate instituțională și etică profesională în serviciul public. Promovarea unui climat de integritate instituțională și etică profesională în serviciul public se va realiza prin alinierea cadrului normativ la recomandările GRECO, cu focus pe criterii clare de numire, restricții/incompatibilități și etică profesională. Prin această măsură se propune consolidarea

personalului din autoritățile publice, dezvoltarea competențelor profesionale și implementarea unui Cod de Conduită care să ghideze aplicarea standardelor etice.

Pentru a asigura o monitorizare mai eficientă a implementării Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, se planifică dezvoltarea, pe Platforma e-Democrație, a modului e-Petiții, care va include instrumente digitale necesare pentru depunerea și procesarea cererilor de acces la informațiile de interes public, vizualizarea trasabilității acestora, generarea de date statistice dezagregate privind examinarea cererilor de către furnizorii de informații. Adicional, sunt planificate instruirii pentru fortificarea capacităților de implementare a legii de către personalul din cadrul autorităților și instituțiilor publice, iar pentru asigurarea respectării cerințelor privind transparența proactivă vor fi monitorizate anual paginile web oficiale ale autorităților publice centrale și locale.

O altă componentă esențială a documentului constă în sporirea transparenței decizionale și perfecționării mecanismelor de consultare publică. În acest scop, sunt preconizate acțiuni privind alinierea cadrului legislativ național la Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei Europene din 12 decembrie 2023 referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice și modernizarea platformei de consultare publică online particip.gov.md.

Rezultatele scontate ale acestei măsuri includ și creșterea gradului de satisfacție al cetățenilor față de serviciile publice.

Documentul propus spre aprobare prevede măsuri de consolidare a funcției de monitorizare, supraveghere și control al autorităților și instituțiilor publice, ce vor fi realizate de autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului. Se planifică efectuarea unei analize comprehensive a situației reale privind aria de acoperire cu audit, conform bunelor practici UE, pentru a selecta modelul potrivit pentru țară de auditare a autorităților publice locale, activități care se vor finaliza cu aprobarea unui concept agreat și ajustarea cadrului normativ. Va fi îmbunătățită conlucrarea Curții de Conturi și Oficiului Avocatului Poporului cu Guvernul, în vederea responsabilizării instituțiilor guvernamentale și creșterii nivelului de implementare a recomandărilor.

O subcomponentă importantă o constituie Prestarea serviciilor. Acțiunile proiectate la această subcomponentă prevăd obținerea următoarelor rezultate strategice:

- Consolidarea și alinierea ecosistemului de identitate digitală a țării la standardele UE (eIDAS 2.0 și Portofelul de Identitate Digitală a UE), prin transpunerea Regulamentului Parlamentului European nr 910/2014, inclusiv a Regulamentului 2024/1183 care amendează Regulamentul (EU) nr. 910/2014 în ceea ce privește instituirea cadrului european pentru identitatea digitală și implementarea Portofelului de identitate digitală;
- Alinierea cadrului național de interoperabilitate la Cadrul European de Interoperabilitate, prin transpunerea Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului 2024/903 de stabilire a unor măsuri pentru un nivel ridicat de interoperabilitate a sectorului public în întreaga Uniune (Regulamentul privind Europa interoperabilă);
- Facilitarea mobilității cetățenilor și a mediului de afaceri prin aderarea la inițiativa UE a Portalului Digital Unic European, pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor pentru utilizatori transfrontalieri;
- Consolidarea ecosistemului de e-Guvernare al Republicii Moldova și modernizarea registrelor de stat, pentru prestarea serviciilor publice electronice.

În acest scop, sunt planificate o serie de acțiuni, inclusiv:

- Dezvoltarea Sistemului de e-Management al Documentelor (e-DMS) pentru entitățile publice, care va spori eficiența entităților publice prin îmbunătățirea și eficientizarea fluxurilor de lucru de gestionare a documentelor;

- Dezvoltarea Platformei pentru susținerea democrației participative (e-Democrație) pe componentele de e-Feedback (serviciu digital care va permite transmiterea și prelucrarea mesajelor de feedback, oferite de cetățeni și companii în legătură cu serviciile publice și procesele administrative) și e-Survey (serviciu digital care va permite desfășurarea consultărilor publice sub formă de anchete ca parte a procesului de luare a deciziilor);

- Dezvoltarea Portalului administrației publice locale din Republica Moldova „e-APL”;
- Digitalizarea și modernizarea serviciilor de examinare și documentare a conducătorilor auto și înmatriculare a vehiculelor, prin crearea de centre moderne de prestare a serviciilor pentru deținători și conducători de vehicule, precum și digitalizarea proceselor și fluxului informațional cu automatizarea acestora;
- De asemenea, sunt prevăzute modernizarea celor mai prioritare registre de stat, inclusiv Registrul de Stat al Unităților de Drept, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul gajului bunurilor mobile, Registrul dosarelor succesoriale și testamentelor și alte registre de stat;
- Dezvoltarea Sistemului Informațional ”Acte Stare Civilă”, pentru asigurarea implementării modelului nou de prestare a serviciilor publice de stare civilă supuse reingineriei, inclusiv pentru automatizarea tuturor proceselor de înregistrare de stat a actelor de stare civilă și prestare a serviciilor de stare civilă asociate;
- Dezvoltarea mecanismelor necesare pentru asigurarea calității serviciilor publice prin lansarea Serviciului guvernamental de suport clienți, prin sporirea accesibilității la suportul și consultanța aferente prestării serviciilor publice;
- Creșterea ponderii serviciilor publice disponibile online și a accesării acestora, prin:
 - ✓ elaborarea și aprobarea Programului pentru implementarea Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova, pentru anii 2025-2027;
 - ✓ dezvoltarea noilor module ale serviciilor electronice pentru aplicația mobilă guvernamentală (EVO 2.0), care vor duce la creșterea gradului de adopție a serviciilor electronice pentru business;
 - ✓ digitalizarea serviciilor publice.

Prin foaia de parcurs pentru reforma administrației publice, Guvernul urmărește scopul transformării administrației publice, astfel încât să îmbunătățească eficiența și transparența autorităților administrative/instituțiilor publice, precum și crearea unui cadru administrativ compatibil cu cerințele Uniunii Europene, eliminând disfuncționalitățile actuale și asigurând o dezvoltare sustenabilă a administrației publice, un management performant al resurselor și al serviciilor oferite cetățenilor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu sunt opțiuni alternative.

La data de 25 iunie 2024 Republica Moldova a acceptat cadrul de negociere privind aderarea la Uniunea Europeană, care prevede expres că în calitate de criterii de referință pentru deschiderea negocierilor de aderare, Republica Moldova va elabora și aproba o Foaie de parcurs în domeniul reformei administrației publice.

De asemenea, în cadrul reuniunii de screening bilateral la capitolul Reforma administrației publice, care s-a desfășurat la data de 26 septembrie 2024, Republica Moldova a confirmat că acceptă *acquis-ul și standardele europene în ceea ce privește reforma administrației publice și gestionarea finanțelor publice* și este hotărâtă să îmbunătățească, în continuare, stabilitatea, calitatea și capacitatea administrației publice și a gestionării finanțelor publice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Foaia de parcurs pentru Reforma Administrației Publice (RAP) va avea un impact semnificativ asupra administrației publice, fiind un document strategic esențial pentru alinierea Republicii Moldova la standardele europene, în contextul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. Stabilind rezultate strategice concrete, care vor îmbunătăți funcționarea autorităților publice la nivel central și local, documentul se axează pe modernizarea administrației publice, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice pentru cetățeni, prin crearea unui aparat administrativ mai performant, transparent și responsabil. Termenele și responsabilitățile clar stabilite, vor facilita monitorizarea progresului și vor garanta coerența implementării reformelor planificate.

Impactul foii de parcurs asupra sectorului public este vizibil prin mai multe dimensiuni esențiale precum:

Eficiența și raționalizarea administrației publice - foaia de parcurs include măsuri concrete pentru simplificarea proceselor administrative, reducerea birocrăției și creșterea capacității autorităților și instituțiilor publice de a furniza servicii de calitate;

Responsabilizarea autorităților publice - prin stabilirea unor termene clare și a responsabilităților pentru autoritățile publice responsabile de implementare a recomandărilor autorităților de supraveghere, documentul promovează o mai bună monitorizare a progresului și un mecanism de raportare periodică pentru a asigura respectarea angajamentelor asumate. Consolidarea capacităților autorităților publice autonome (Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului) va duce la eficientizarea funcției de monitorizare, supraveghere și control. Utilizarea mai eficientă de către Parlament a rezultatelor activității autorităților publice autonome nominalizate va spori funcția de control parlamentar asupra instituțiilor guvernamentale. Elaborarea și aprobarea conceptului de auditare a autorităților publice locale va aduce claritate în acest domeniu și va asigura majorarea ariei de acoperire cu audit și control a acestei componente importante a Bugetului Public Național;

Îmbunătățirea funcționării administrației publice la nivel central și local – realizarea activităților stabilite în foaia de parcurs va permite îmbunătățirea coordonării și colaborării inter-instituționale la ambele nivele ale administrației publice, la clarificarea rolurilor și competențelor între diferitele nivele de guvernare și consolidarea capacității administrative la nivel local inclusiv prin intermediul procesului de amalgamare voluntară și a celui de dezvoltare a capacităților de atragere și gestionare eficientă a fondurilor de preaderare/structurale, astfel încât autoritățile să răspundă mai bine nevoilor și așteptărilor comunităților locale;

Transparența decizională - documentul promovează dezvoltarea mecanismelor de transparență în procesul de luare a deciziilor prin digitalizarea proceselor administrative, facilitarea accesului cetățenilor la informații publice și creșterea participării acestora în luarea deciziilor. Platforma e-Democrație va oferi autorităților și instituțiilor publice un instrument unic de recepționare, înregistrare, evidență, trasabilitate și monitorizare a petițiilor și a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public. Totodată, va permite generarea automată a datelor statistice privind soluționarea petițiilor și a cererilor de acces la informații, fapt ce va asigura sporirea veridicității informațiilor privind soluționarea solicitărilor de acces la informație. Perfecționarea platformei particip.gov.md va spori atractivitatea platformei și rata de participare a cetățenilor și a societății civile în procesul decizional;

Ajustarea cadrului normativ - foaia de parcurs include măsuri pentru actualizarea legislației aferente funcționării administrației publice centrale și locale în conformitate cu standardele Uniunii Europene, creând un cadru legal modern care să susțină implementarea eficientă a reformelor planificate;

Consolidarea resurselor umane - documentul pune accent pe modernizarea managementului resurselor umane în administrația publică, inclusiv pe recrutarea și formarea funcționarilor publici pentru a răspunde cerințelor unei administrații moderne în corespundere cu bunele practici ale UE;

Integrarea agendei digitale - prin promovarea utilizării tehnologiilor informaționale, foaia de parcurs sprijină crearea unor soluții digitale care să faciliteze interacțiunea dintre stat și cetățeni cu accent sporit asupra procesului de îmbunătățire a experienței utilizatorului și centrat pe cetățean, contribuind astfel la reducerea timpului de răspuns la solicitări și la optimizarea serviciilor publice oferite cetățeanului. Totodată, prin digitalizarea proceselor și crearea unor registre publice transparente, se va reduce posibilitatea intervențiilor abuzive și va crește responsabilitatea instituțiilor guvernamentale. Astfel, îmbunătățirea experienței utilizatorilor va spori satisfacția și nemijlocit încrederea cetățenilor în Guvern și va diminua anxietatea asociată cu accesarea serviciilor publice. Alinierea sistemelor de identitate digitală și a infrastructurii guvernamentale la reglementările UE, cum ar fi eIDAS 2.0 și Portalul Digital Unic European va facilita integrarea economică și administrativă a Republicii Moldova în piața europeană.

Managementul eficient și transparent al finanțelor publice – documentul își propune să îmbunătățească procesul de planificare, alocare, utilizare și monitorizare a fondurilor publice într-un mod care să asigure echilibrul bugetar, maximizarea impactului asupra dezvoltării socio-economice, precum și sustenabilitatea pe termen mediu a bugetului public național.

Acțiunile de reformă a administrației publice planificate în proiectul foii de parcurs, sunt pe deplin alinuate cu obiectivele și măsurile prioritare stabilite în Strategia de reformă a administrației publice 2023-2030 și Programul de implementare a acesteia, precum și cu alte documente de politici naționale relevante și vor contribui la crearea unui sistem administrativ modern și rezilient, capabil să susțină și să răspundă cerințelor procesului de aderare la Uniunea Europeană. Prin implementarea acestor reforme, administrația publică își va consolida capacitatea de a sprijini democrația, de a stimula încrederea cetățenilor în instituțiile statului și de a furniza servicii publice de calitate, care să răspundă nevoilor actuale și viitoare ale societății.

Prin urmare, măsurile de reformă propuse în foaia de parcurs vor consolida instituțiile statului, capacitatea de gestionare a structurilor statului pentru a pune în aplicare eficient acquis-ul până la data aderării, dar și a pregăti structurile administrative pentru a beneficia de toate avantajele care rezultă din calitatea de stat membru.

Odată implementate aceste reforme, vom avea o administrație publică care este capabilă să elaboreze politici adecvate și să transpună legislația și programele UE, dar și programele naționale în acțiuni concrete, cu efecte pe termen lung asupra coeziunii economice, sociale și teritoriale, cât și asupra progresului tehnologic; o administrație capabilă să poată absorbi fondurile europene în vederea pregătirii pentru aderare; o administrație care va fi capabilă să participe în procesul decizional al UE, să îndeplinească obligațiile care rezultă din calitatea de stat membru și să beneficieze de oportunitățile oferite de politicile UE. Și nu în ultimul rând, o administrație care să joace un rol important în promovarea și menținerea unui nivel înalt de protecție a valorilor UE în Republica Moldova, odată cu obținerea statutului de stat membru al UE.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea acțiunilor prevăzute în Foaia de parcurs necesită un anumit efort financiar. Costurile sunt distribuite între bugetul de stat, sprijinul partenerilor de dezvoltare și alocările speciale pentru diverse componente ale reformei, în funcție de priorități și necesități specifice.

Pentru administrația publică centrală, costurile sunt estimate la aproximativ 3,6 mil. de lei, fiind direcționate către raționalizarea și eficientizarea sistemului administrației publice, prin aprobarea cadrului normativ privind instituțiile publice și migrarea unor autorități administrative centrale, consolidarea capacităților instituționale și profesionale ale Cancelariei de Stat, precum și către elaborarea Programului de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2027-2030.

Reformele care vizează serviciul public și managementul resurselor umane, inclusiv evaluarea posturilor și implementarea reformei salariale, care sunt necesare pentru modernizarea sistemului de management al resurselor umane în autoritățile publice, asigurând o remunerație echitabilă și motivantă pentru angajații din sectorul public, ar implica un cost estimativ de 61,8 mil. de lei.

Procesul de amalgamare voluntară a unităților administrativ-teritoriale presupune alocări financiare pentru a sprijini transferurile speciale destinate pregătirii și susținerii acestor procese, investițiilor capitale, creșterilor salariale și garanțiilor sociale. Fondul pentru amalgamare voluntară a localităților va constitui sursa principală de finanțare, iar alocările anuale vor fi stabilite prin legea bugetului de stat. Pentru anul 2025, s-au planificat deja 75 mil. de lei, iar valoarea maximă a transferurilor va depinde de amploarea procesului de amalgamare și de numărul populației viitoarei unități teritoriale.

În ceea ce privește susținerea democrației participative, implementarea platformei e-Democrație, programată pentru perioada 2024-2025, necesită un cost estimat la 5 mil. de lei. Acesta va fi acoperit prin sprijinul financiar oferit de Fundația Soros Moldova și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei. Ulterior, costurile anuale pentru administrarea platformei se ridică la

aproximativ 0,7 mil. de lei, fiind finanțate din bugetul de stat. De asemenea, perfecționarea platformei particip.gov.md va necesita 0,7 mil. de lei, fonduri deja planificate în bugetul de stat.

Măsurile stabilite la componenta Supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice pe domeniul de activitate al Curții de Conturi sunt estimate în valoare de 6,61 mln lei. Aceste cheltuieli sunt planificate în bugetul instituției pentru următorii 3 ani și sunt corelate cu indicatorii Cadrelui bugetar pe termen mediu. O măsură foarte importantă, prevăzută în Foaia de parcurs o constituie efectuarea unei evaluări externe în scopul identificării modelului potrivit pentru Republica Moldova de auditare a autorităților administrației publice locale, armonizat la bunele practici din cadrul Uniunii Europene. La această etapă Curtea de Conturi a primit acordul preventiv al SIGMA de a efectua această evaluare, oferind asistența tehnică necesară.

Aceste alocări financiare reflectă un angajament ferm pentru implementarea reformelor structurale, cu obiective clare de modernizare a administrației publice, creștere a eficienței instituționale și promovare a implicării cetățenilor în procesul decizional. Investițiile realizate vor genera beneficii pe termen lung, contribuind la dezvoltarea durabilă și la îmbunătățirea calității serviciilor publice oferite cetățenilor.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea Foi de Parcurs va avea un impact semnificativ asupra sectorului privat, contribuind la crearea unui mediu mai favorabil pentru desfășurarea afacerilor. Unul dintre principalele avantaje pentru sectorul privat constă în simplificarea proceselor administrative și reducerea birocrăției. Digitalizarea serviciilor publice și modernizarea Registrului de Stat al Unităților de Drept va facilita accesul companiilor la servicii publice rapide și eficiente. Aceasta va reduce costurile administrative și timpul necesar pentru desfășurarea activităților comerciale, contribuind la optimizarea proceselor interne ale companiilor.

Totodată, măsurile planificate pentru alinierea la standardele europene, cum ar fi integrarea identității digitale conform eIDAS 2.0 și adoptarea reglementărilor privind interoperabilitatea digitală, vor sprijini sectorul privat în procesul de integrare economică europeană. Astfel, companiile moldovenești vor avea acces mai facil la piețele europene și vor beneficia de condiții îmbunătățite pentru mobilitate transfrontalieră.

Pe termen lung, reformele privind administrația publică vor crea un mediu de afaceri mai predictibil și mai competitiv, consolidând încrederea în autoritățile și instituțiile publice și sporind atractivitatea Republicii Moldova pentru investițiile străine. Sectorul privat va beneficia de pe urma unui aparat administrativ modern și eficient, capabil să răspundă cerințelor unei economii dinamice, orientate spre integrarea europeană.

4.4. Impactul social

O administrație publică funcțională și profesionistă este fundamentală pentru un viitor stat membru al Uniunii Europene. O administrație publică de bună calitate este baza unei țări de succes, durabile și reziliente. Prioritățile cheie de reformă planificate în Foaia de parcurs vor conduce la crearea unei administrații publice la nivel național și local care să poată asigura răspuns la situațiile de criză, să furnizeze servicii, să implementeze reforme, să gestioneze investițiile și, în general, să gestioneze cheltuielile publice pentru a crea valoarea socială așteptată de către cetățenii Republicii Moldova. Totodată, reformele vor avea ca impact modernizarea serviciului public prin crearea unui corp de funcționari publici care acționează cu profesionalism, integritate și neutralitate.

Dezvoltarea platformei „e-Democrație” și perfecționarea platformei particip.gov.md vor contribui la asigurarea drepturilor fundamentale privind accesul la informație, libertatea de exprimare și participarea la administrarea treburilor publice.

În rezultatul implementării activităților proiectate la subcomponenta „Prestarea serviciilor”, accesibilitatea serviciilor publice va crește semnificativ și acestea vor deveni din ce în ce mai personalizate, proactive, datorită unei abordări centrate pe cetățean.

Un element central al acțiunilor de la subcomponenta de *Prestare a serviciilor* este ecosistemul de identitate digitală, care trebuie consolidat pentru a respecta standardele de securitate

și a simplifica experiența utilizatorilor, astfel încât să crească rata de adopție a serviciilor electronice.

De asemenea, prin dezvoltarea sistemelor și platformelor informaționale, digitalizarea și modernizarea serviciilor publice, modernizarea celor mai prioritare registre de stat, dezvoltarea mecanismelor necesare pentru asigurarea calității serviciilor publice, precum și implementarea cărții de identitate, administrația publică va pune utilizatorii în centrul atenției și va furniza servicii de înaltă calitate și ușor accesibile online și offline pentru toți cetățenii.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea Foii de parcurs implică o serie de măsuri menite să modernizeze administrația publică și să digitalizeze serviciile furnizate cetățenilor, ceea ce va avea un impact și asupra modului în care sunt gestionate datele cu caracter personal.

Un element central al reformei este crearea unui ecosistem digital robust, bazat pe standardele europene de securitate și interoperabilitate. Acesta va facilita utilizarea identităților digitale sigure, care permit autentificarea și accesul la servicii publice și comerciale. Astfel, datele personale vor fi protejate prin măsuri avansate de securitate cibernetică, reducând riscul de acces neautorizat sau utilizare abuzivă.

În plus, modernizarea registrelor publice, va contribui la crearea unui mediu informațional mai transparent și mai sigur.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Implementarea Foii de parcurs are potențialul de a influența pozitiv egalitatea de gen și echitatea socială prin măsuri bine definite și orientate spre incluziune. Pe partea egalității de gen, măsurile de profesionalizare a funcționarilor publici și promovarea recrutării bazate pe merit oferă oportunități egale pentru femei și bărbați în sectorul public. Modernizarea managementului resurselor umane, introducerea indicatorilor de performanță și eliminarea suprapunerilor de competențe creează un mediu de lucru mai echitabil și transparent. Acest cadru reduce și riscurile de discriminare structurală.

În plus, digitalizarea serviciilor publice, prin inițiative precum platformele e-Democrație și e-APL, asigură accesul nediscriminatoriu la informații și servicii esențiale. Aceste măsuri vin în sprijinul categoriilor de populație care sunt dezavantajate, inclusiv femeile din zonele rurale.

Consolidarea capacității administrației publice locale și alocarea echitabilă a resurselor susține furnizarea de servicii adecvate și de calitate în toate regiunile, reducând disparitățile dintre mediul urban și cel rural. Mai mult, dezvoltarea unui sistem digital de identitate, aliniat la standardele europene, simplifică interacțiunea cetățenilor cu administrația publică, asigurând un tratament egal pentru toate categoriile sociale.

4.5. Impactul asupra mediului

Propunerile de reforme incluse în Foaia de parcurs au un potențial de a contribui la protecția mediului. Accentul pus pe digitalizarea serviciilor publice și eficientizarea proceselor administrative aduce beneficii în reducerea impactului asupra mediului urmând activităților autorităților publice.

Unul dintre cele mai evidente efecte pozitive asupra mediului este reducerea consumului de hârtie, toner și alte materiale fizice prin implementarea unor platforme digitale precum e-Democrație și e-APL. În plus, oferirea de servicii publice online scade nevoia deplasărilor fizice ale cetățenilor către autoritățile și instituțiile publice, diminuând astfel emisiile de gaze cu efect de seră generate de transport.

Prin urmare, reformele propuse în Foaia de parcurs reprezintă o oportunitate de a integra principiile sustenabilității în administrația publică.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu conține norme privind transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională. Totodată, foaia de parcurs include acțiuni specifice care vizează transpunerea ulterioară a actelor juridice ale UE în legislația națională, asigurând astfel alinierea cadrului normativ la cerințele europene. Actele respective se referă la Regulamentul Parlamentului European nr 910/2014, inclusiv Regulamentul 2024/1183 care amendează Regulamentul (EU) nr. 910/2014 în ceea ce privește instituirea cadrului european pentru identitatea digitală și Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului 2024/903 de stabilire a unor măsuri pentru un nivel ridicat de interoperabilitate a sectorului public în întreaga Uniune (Regulamentul privind Europa interoperabilă).

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu conține norme privind transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor art.9 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și conform prevederilor pct. 177 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, a fost publicat anunțul privind inițiativa de elaborare și consultarea publică a foii de parcurs privind reforma administrației publice

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-elaborarii-proiectului-dispozitiei-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-foii-de-parcurs-pentru-reforma-administratiei-publice/13270>.

Prezentul proiect a fost supus avizării și consultării publice, conform art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind publicat pe site-ul web oficial al Cămarilor de Stat la compartimentul: Transparența decizională, precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md. Astfel, proiectul a fost avizat și consultat cu Comisia parlamentară administrație publică și dezvoltare regională, Comisia parlamentară politică externă și integrare europeană, Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Externe, Centrul Național Anticorupție, Curtea de Conturi, Oficiul Avocatului Poporului, Biroul Național de Statistică, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Serviciul de Informații și Securitate, Instituția Publică „Agenția de Guvernare Electronică”, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Instituția Publică „Serviciul Tehnologie Informației și Securitate Cibernetică”, Institutul de Administrație Publică, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Institutul pentru Politici și Reforme Europene. Propunerile și obiecțiile participanților la avizare au fost incluse în tabelul de sinteză.

7. Concluziile expertizelor

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea prezentei hotărâri nu necesită modificarea sau aprobarea altor acte normative

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/

Lilia DABIJA

SINTEZA
la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Foi de parcurs privind „Reforma administrației publice”
(criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Agenția de Guvernare Electronică (Aviz nr. 3007 –5 din 09.01.2025)	1	La subcomponenta de „Prestarea serviciilor publice”, pentru rezultatul strategic „Ecosistemul de e-Guvernare al Republicii Moldova consolidat și registrele de stat modernizate, pentru prestarea serviciilor publice electronice” se propune includerea unei noi acțiuni și anume „Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul modernizării serviciilor publice, implementării cadrului de interoperabilitate și coordonării investițiilor IT în sectorul public”, cu termenul de implementare „Ianuarie 2025-Decembrie 2027” și instituțiile responsabile „Cancelaria de Stat, Agenția de Guvernare Electronică”. Implementarea agendei digitale prevăzută în Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 650/2023, Strategia de reformă a administrației publice 2030 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023, și Programul de implementare al acestei Strategii pentru perioada 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 352/2023, precum și în proiectul prezentei Foi de parcurs privind „Reforma administrației publice” necesită resurse umane și competențe adecvate. În contextul în care Agenția de Guvernare Electronică va avea un rol esențial și	Precizare Acțiunile la care se face referință nu pot fi considerate similare, ținând cont că acestea vizează politica managementului resurselor umane în funcția publică.

		pe partea de schimb de date transfrontalier pe toate sectoarele, este imperativ ca instituția să dispună de personal suficient, calificat și dedicat acestui obiectiv. Mai mult, pentru a asigura o abordare uniformă în procesul de consolidare a capacităților instituțiilor publice, considerăm că este necesar ca și la subcomponenta „Prestarea serviciilor publice” să fie inclusă o acțiune de consolidare a capacităților AGE, similară celor prevăzute pentru alte subcomponente (acțiunea nr. 2 de la primul rezultat strategic al subcomponentei Serviciul public și managementul resurselor umane, acțiunea nr. 3 de la primul rezultat strategic și acțiunea nr. 6 de la ultimul rezultat strategic al subcomponentei Organizare, responsabilitate și supraveghere). Astfel, având în vedere importanța susținerii unei guvernări electronice moderne și adaptată la standardele Uniunii Europene, includerea unei astfel de măsuri de consolidare a capacităților AGE va contribui la eficientizarea implementării reformelor și la garantarea unei administrări publice eficiente și digitalizate.	
Agenția Servicii Publice (Aviz nr. 01/136 din 09.01.2025)	2	La compartimentul „Prestarea serviciilor publice”, rezultat strategic „Mecanisme pentru asigurarea calității serviciilor publice dezvoltate”, acțiunea 1. „Serviciul guvernamental de suport clienți lansat”: – de modificat câmpul „Cadrul de timp” din „iunie 2025” în „decembrie 2025”.	Se acceptă
	3	De completat câmpul „Instituții responsabile”, suplimentar la ASP, AGE și cu „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”. În conformitate cu pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 976 din 06.12.2023 cu privire la aprobarea Conceptului Serviciului guvernamental de suport clienți și a Conceptului Sistemului informațional "Serviciul guvernamental de suport clienți", Instituția Publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică: 1) va asigura administrarea tehnică și menținerea comunicațiilor electronice și a sistemelor informaționale de stat utilizate în cadrul Serviciului guvernamental	Se acceptă

		de suport clienți; 2) va rezerva și va asigura accesarea numărului unic de apel al Serviciului guvernamental de suport clienți	
Biroul Național de Statistică (Aviz nr. 06-11/DCS-01 din 09.01.2025)	4	comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act
Centrul Național Anticorupție (Aviz nr. 06/2/59 din 03.01.2025)	5	comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (Aviz nr. 04-01/25 09.01.2024)	6	comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act
Ministerul Afacerilor Externe (Aviz nr. DI/3/041-11 din 02.01.2024)	7	comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (Aviz nr. 1.4/40/25 din 09.01.2025)	8	În scopul organizării modului de prezentare a acțiunilor în Foaie, precum și pentru simplificarea navigării în aceasta, se propune completarea Foi de parcurs cu o coloana nouă care va include numerotarea acțiunilor.	Se acceptă
	9	Pentru asigurarea monitorizării mai eficiente a procesului de aliniere a administrației publice din Republica Moldova la cerințele procesului de aderare la Uniunea Europeană, precum și pentru excluderea cazurilor de promovare a proiectelor care nu se încadrează în agenda aderării RM la UE camuflând aceste proiecte ca fiind strategice, se insistă completarea foi cu o coloana nouă,	Nu se acceptă excluderea din proiectul Foi de parcurs a acțiunii de dezvoltare a Platformei e-Democracy: această platformă este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 564/2024,

	care va include criteriu de referință, cerință europeană și act normativ european, ca temei pentru fiecare acțiune și sub-acțiune. Suplimentar, în scopul unificării acțiunilor, viziunilor și direcțiilor de dezvoltare se propune excluderea Acțiunii 1 din compartimentul Organizare, responsabilitate și supraveghere, rezultatul strategic: „Administrația publică este transparentă și asigură dreptul legal de acces la informațiile de interes public” care presupune dezvoltarea Platformei de e-Democracy. Or, aceasta este acoperită prin acțiunile incluse în compartimentul: Dezvoltarea și coordonarea politicilor, rezultatul strategic: „Legislația și mecanismele de consultare sunt concepute într-o manieră incluzivă care să permită participarea activă a societății și luarea în considerare a contribuțiilor OSC-urilor în procesul decizional.”. Suplimentar, crearea platformei, care de facto este un sistem/serviciu informațional, trebuie să fie realizată în conformitate cu prevederile cadrului normativ în special Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, cu respectarea Reglementării tehnice „Procese ciclului de viața al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobat prin Ordinul Ministerului Dezvoltării Informaționale nr. 78/2006. Totodată, considerăm inoportună necesitatea existenței în general a unui astfel de sistem, or acesta va putea fi utilizat de răufăcătorii în scopul manipulării opiniei publice și subminării proceselor democratice. Realizarea unui astfel proiect sensibil nu poate fi inițiat fără un studiu eventual, realizat inclusiv de autoritatea națională de asigurare a securității interne și externe a statului (Serviciul de Informații și Securitate al RM). Suplimentar, nu este clară necesitatea includerii în foaie a procesului de dezvoltare a platformei e-Democracy, dacă achiziționarea serviciilor de consultanță pentru dezvoltarea platformei e-Democrație a fost inițiată pe data de 30 mai 2024 de către Agenția de Guvernare Electronică, publicat inclusiv pe portalul achizițiilor publice (ocds-b3wdp1-MD-1717079527817). În altă ordine de idei, dezvoltarea	act normativ prin care a fost aprobat Conceptul platformei pentru susținerea democrației participative. Mai mult ca atât, conform pct.2 și 3. din concept, se desemnează Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică în calitate de posesor și deținător al platformei pentru susținerea democrației participative (e-Democrație) și ea va asigura implementarea platformei respective. Or dezvoltarea unei astfel de platforme are drept scop principal creșterea participării civice la procesele de luare a deciziilor din administrațiile publice, oferind cetățenilor următorul set de servicii digitale ușor de utilizat și convenabil e-Petiții, e-Feedback și e-Survey, contrar opiniei STISC că Platforma data va putea fi utilizată de răufăcătorii în scopul manipulării opiniei publice și subminării proceselor democratice.
--	--	--

		unei platforme, la care prețul doar a consultanței depășește 3 milioane de lei, se consideră a fi irațională și neargumentată. Cu atât mai mult, STISC fiind posesorul platformei MCloud, platformei unde sunt dislocate sistemele și serviciile informaționale de stat, nu cunoaște și respectiv nu a planificat și nu are pregătite resursele necesare pentru funcționarea unui astfel de proiect.	
	10	La compartimentul Prestarea serviciilor publice, rezultatul strategic „Ecosistemul de identitate digitală a Republicii Moldova consolidat și aliniat la standardele UE (eIDAS 2.0 și Portofelul de Identitate Digitală a UE)” la acțiunea 1 se propune excluderea ca autoritatea responsabilă pe Agenția pentru Securitatea Cibernetică (în continuare ASC) și Agenția de Guvernare electronică (în continuare AGE), or, conform pct. 9 din Statutul Instituției publice „Agenția de Guvernare Electronică” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 760/2010, Agenția are misiunea de implementare a politicilor de modernizare a serviciilor guvernamentale și de eTransformare a guvernării în cadrul administrației publice centrale de specialitate, prin oferirea soluțiilor eficiente pentru creșterea calității serviciilor guvernamentale și a actului de guvernare, totodată potrivit pct. 5 din Regulament cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023, Agenția are misiunea de a implementa politica de stat în domeniul securității cibernetice, în vederea asigurării unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice ale furnizorilor de servicii, care sunt esențiale pentru funcționarea societății și a statului, respectiv includerea AGE și ASC în acțiunea de elaborare a politicii de stat, depășește atribuțiile acestora, cu atât mai mult că aceste instituții nu sunt implicate în procesul prestării serviciilor de încredere.	Nu se acceptă excluderea din rubrica autoritate responsabilă a Agenției pentru Securitatea Cibernetică și Agenției de Guvernare Electronică de la acțiunea care vizează Acțiunea 1: Regulamentul Parlamentului European Nr 910/2014, inclusiv Regulamentul 2024/1183 care amendează Regulamentul (EU) No 910/2014 în ceea ce privește instituirea cadrului european pentru identitatea digitală, transpus în totalitate, menționăm că atât ASC, cât și AGE au un rol determinant în realizarea acțiunii respective. Astfel, AGE, în persoana directorului, este în drept să înainteze MDED, SIS propuneri de elaborare a proiectelor de acte normative necesare realizării misiunii Agenției, implementării agendei de digitalizare, ținând cont de prioritățile strategice prevăzute în documentele de politici publice, precum și de cele mai bune practici europene și internaționale în domeniu.

			Totodată, în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, AGE poate să ofere suportul MDED și, după caz, altor entități vizate la inițierea elaborării proiectelor de acte normative și la promovarea proiectelor conform procedurii prevăzute în Regulamentul Guvernului.
	11	Cu referire la acțiunea 2 „Portofelul de identitate digitală implementat în conformitate cu eIDAS 2.0 și arhitectura UE.”, este de menționat faptul că potrivit acquis-ului UE Codul sursă al componentelor de software ale aplicației portofelelor europene pentru identitatea digitală face obiectul unei licențe cu sursă deschisă, totodată conformarea portofelelor pentru identitatea digitală și a sistemului de identificare electronică în cadrul căruia sunt furnizate, este certificată de organisme de evaluare a conformității desemnate de statele membre. Astfel, reieșind din faptul că portofelul de identitate digitală constituie mijlocul de identitate electronică acesta trebuie să fie emis în cadrul unui sistem de identificare electronică (art. 6 eIDAS). Ca urmare, se constată atât lipsa conceptului, reglementărilor și cerințelor tehnice naționale pentru sisteme și mijloace de identificare electronice, cât și sistemele de identificare electronică în general. În aceasta ordine de idei, includerea obiectivului dat în foaie, precum și stabilirea termenului de realizare - decembrie 2026 este utopică. De menționat, în cazul UE, unde sunt notificate sisteme de identificare electronică, unde este cadrul normativ compatibil, EUDI prevede că în termenul de 24 de luni la lansare (deployment) portofelelor europene pentru identitatea digitală, Comisia evaluează cererea, disponibilitatea și posibilitatea de utilizare a portofelelor europene	Nu se acceptă includerea obiectivului în foaie la acțiunea 2 „Portofelul de identitate digitală implementat în conformitate cu eIDAS 2.0 și arhitectura UE”, precum și stabilirea termenului de realizare - decembrie 2026. Specificăm faptul că în conformitate cu instrucțiunile Biroului pentru Integrare Europeană acțiunile planificate care vin să transpună și să implementeze aquis-ul UE în Republica Moldova trebuie să fie realizate în termeni cât mai scurți, mai mult decât atât, această acțiune este unică la Capitolul Reformei administrației publice care se prezintă drept acțiune pentru integrare accelerată, agreată la Bruxelles de comun cu reprezentanții Comisiei Europene în cadrul screening-ului bilateral din 26 septembrie 2024.

		pentru identitatea digitală, ținând seama de criterii precum adoptarea de către utilizatori, prezența transfrontalieră a prestatorilor de servicii, evoluțiile tehnologice, evoluția modelelor de utilizare și cererea consumatorilor (Art. 5f eIDAS 2.0).	
	12	La rezultatul strategic „Ecosistemul de e-Guvernare al Republicii Moldova consolidat și registrele de stat modernizate, pentru prestarea serviciilor publice electronice”, acțiunea 1 se propune a fi exclusă, prestarea serviciilor de acces și actualizare a produsului software „e-Administrare. Managementul Documentelor. Controlul executării Documentelor” este realizată de către STISC și este introdusă în Nomenclatorul detaliat al serviciilor prestate. Ca urmare, dezvoltarea unui sistem similar contravine principiilor AGE, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și Guvernului comunicate de mai multe ori, inclusiv în avizele oficiale, care presupune importanța reutilizării soluțiilor existente în ecosistemul digital guvernamental. Principiul „reutilizării” stabilește necesitatea reutilizării și partajării soluțiilor TI, precum și cooperarea la dezvoltarea de noi soluții TI în vederea implementării serviciilor guvernamentale furnizate cetățenilor și mediului de afaceri. Astfel, în conformitate cu politicile și reglementările guvernamentale în materie de sisteme informaționale de stat, la implementarea sau dezvoltarea unor noi soluții, entitățile guvernamentale sunt obligate să reutilizeze soluțiile tehnice disponibile, în special sistemele informaționale partajate instituite de Guvern. La acțiunea 3 din subcomponenta de Dezvoltarea și coordonarea politicilor, “Hotărârea Guvernului nr.661/20124” se va expune astfel: “Hotărârea Guvernului nr. 661/2024”.	Se acceptă excluderea acțiunii 1 de la rezultatul strategic „Ecosistemul de e-Guvernare al Republicii Moldova consolidat și registrele de stat modernizate, pentru prestarea serviciilor publice electronice”, care prevede dezvoltarea Sistemul de e-Management al Documentelor (e-DMS) pentru entitățile publice.
Curtea de Conturi (Aviz nr. 01/2-944-24 din 30.12.2024)	13	Curtea de Conturi subliniază că, în calitate de instituție independentă de supraveghere a autorităților administrației publice, nu dispune de dreptul la inițiativă legislativă, la promovarea proiectelor Hotărârilor de Guvern (<i>înregistrarea acestora, inițierea consultărilor publice, avizarea etc.</i>), din care	Se acceptă Se completează la rubrica instituții responsabile la acțiunile 4.1-4.3 ale rezultatului strategic Monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților

		motiv riscul legat de asigurarea realizării acțiunii 4 (4.1.-4.3.), pag. 12-13 din Foaia de parcurs necesită acceptare, partajare și gestionare corespunzătoare. Astfel, Curtea de Conturi va fi instituția responsabilă de realizarea acțiunilor sus-menționate, dar la o anumită etapă va avea nevoie de susținerea promovării proiectelor de documente elaborate (<i>H.G. privind aprobarea Conceptului, H.G. privind modificarea cadrului normativ</i>). În contextul celor expuse, solicită respectuos includerea Cancelariei de Stat și a Ministerului Finanțelor în calitate de instituții co-responsabile pentru realizarea acțiunii 4 (4.1.-4.3.), pag. 12-13 din Foaia de parcurs.	și instituțiilor publice se realizează mai eficient de către autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului, în calitate de instituții co-responsabile: <i>Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat.</i>
Oficiul Avocatului Poporului (Aviz nr. 04-3/3-35 din 10.01.2025)	14	Oficiul Avocatului Poporului a constatat că Foaia de parcurs nu conține propunerile Oficiului ce au fost prezentate în procesul de elaborare a proiectului Foi de parcurs.	S-a luat act
	15	Consideră imperios necesar ca Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice” să conțină acțiuni concrete pentru consolidarea capacității de asigurare a Oficiului Avocatului Poporului și Curții de Conturi cu personal competitiv. Și anume, în partea ce ține de sporirea nivelului de remunerare a personalului autorităților responsabile de monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice. Existența unor instituții independente de monitorizare și supraveghere cu mandat clar și care dispun de resurse suficiente, este necesar nu doar pentru îmbunătățirea statului de drept, dar și contribuie la o mai bună guvernare în cadrul oricărui stat, inclusiv în cele din comunitatea europeană. În conformitate cu practicile și recomandările internaționale, instituția națională de protecție a drepturilor omului (Oficiul Avocatului Poporului) este un element esențial al arhitecturii de bună guvernare și responsabilitate instituțională, care, de altfel, sunt necesare și pentru atingerea Obiectivelor ONU de Dezvoltare Durabilă (ODD). Prin urmare consideră necesar a se completa Rezultatul strategic - Monitorizarea, supravegherea și	Se acceptă parțial Propunerea se regăsește la Acțiunea nr. 6: Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul monitorizării, supravegherii și controlului autorităților și instituțiilor publice al Rezultatului strategic Monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice se realizează mai eficient de către autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului.

		controlul autorităților și instituțiilor publice se realizează mai eficient de către autoritățile publice autonome: Curtea de Conturi și Oficiul Avocatului Poporului, cu următoarele acțiuni: - Continuarea fortificării capacităților instituțiilor naționale responsabile de monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice (Intervalul de timp – 2025 – 2027, Instituții responsabile: Oficiul Avocatului Poporului, Curtea de Conturi, Ministerul Finanțelor).	
	16	Elaborarea și prezentarea pentru aprobare Parlamentului a proiectului de modificare a Legii 52/2014 și Legii 164/2015, pentru asigurarea implementării depline a tuturor recomandărilor Comisiei de la Veneția (Intervalul de timp – 2025 - 2026, Instituții responsabile: Ministerul Justiției, Oficiul Avocatului Poporului); - Elaborarea și aprobarea Cadrului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului autorităților publice autonome. (Intervalul de timp – 2025, Instituții responsabile: Ministerul Finanțelor, Autoritățile publice autonome). Aceste măsuri vor contribui la realizarea recomandărilor organizațiilor internaționale de specialitate, precum: Comisiei de la Veneția, Subcomitetul pentru acreditare (SCA) al Alianței globale a instituțiilor naționale pentru drepturile omului (GANHRI) cât și Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării rasiale. Inclusiv, vor facilita soluționarea dificultăților cu care se confruntă instituțiile naționale responsabile de monitorizarea, supravegherea și controlul autorităților și instituțiilor publice, constatate în Raportul de monitorizare SIGMA - Administrația publică în Republica Moldova, Evaluare în conformitate cu Principiile administrației publice, din octombrie	Se acceptă parțial Foaia de parcurs este un document strategic, care include în sine elemente generale, de importanță absolută. Modificarea Legilor menționate va deriva din implementarea acțiunilor din Foaia de parcurs. Suplimentar, acțiunea nr. 7 detaliază rezultatul strategic expus.
Serviciul de Informații și Securitate (Aviz nr. E-144 din 10.01.2025)	17	Comunică despre lipsa propunerilor și obiectivelor.	S-a luat act

Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Aviz nr. 02/81 din 09.01.2025)	18	Comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor.	S-a luat act
Institutul de Administrație Publică (Aviz nr. 01-02/01 din 03.01.2025)	19	Se propune la Acțiunea 1.3. completarea la instituții responsabile cu: Entitatea publică responsabilă de formarea și dezvoltarea funcționarilor publici la nivel național.	Se acceptă parțial Se completează cu: „Entitatea publică responsabilă de formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului prin administrația publică”, în conformitate cu terminologia din Legea nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public
	20	La acțiunea 3 se propune completarea cu următoarele subacțiuni: 3.3. Programe de mentorat și consultanță pentru diferite categorii de angajați din autoritățile publice, elaborate în baza necesităților identificate și implementate. 3.3. Suporturi analitico-informaționale și applicative axate pe domeniile de competență elaborate. 3.4. Practici de success ale autorităților publice promovate prin dezvoltarea instrumentelor media digitale și editoriale. Termen: Ianuarie 2025 – Decembrie 2027. Entitatea publică responsabilă de formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului prin administrația publică Cancelaria de Stat.	Se acceptă parțial Acțiunea 3 se completează cu subacțiunea 3.3 cu următorul cuprins: „3.3. Programe de mentorat, coaching și consultanță pentru diferite categorii de angajați din autoritățile publice, elaborate, pilotate și implementate.”

Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 02/1-03/3/20 din 14.01.2025)	21	Compartimentul „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”: - acțiunea „Sistemul de planificare financiară și bugetară multi-anuală a politicilor este consolidat și racordat la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu rigorile europene” se va substitui cu textul „Sistemele de planificare strategică și bugetară multi-anuală a politicilor sunt consolidate și racordate la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu bunele practici”, cu stabilirea Cancelariei de Stat în calitate de instituție prim-responsabilă, iar Ministerul Finanțelor-instituție co-responsabilă.	Nu se acceptă Acțiunea a fost reformulată. Totodată, a fost inclusă acțiunea „3.2: Cadrul metodologic pentru estimarea costurilor este integrat în mecanismele de planificare strategică și aplicat de toate autoritățile publice în procesul de elaborare a politicilor publice.” Cu stabilirea Cancelariei de Stat în calitate de instituție responsabilă.
	22	la acțiunile aferente gestionării eficiente a fondurilor Uniunii Europene (UE), coloana lista instituțiilor responsabile se va completa cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), urmare a discuțiilor și deciziilor agreeate pe platforma Grupului de lucru 22 „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale” (instituție coordonatoare MIDR).	Se acceptă
	23	Compartimentul „Managementul finanțelor publice”: - la acțiunea „Regula fiscală în vederea reducerii caracterului prociclic al politicii fiscale este revizuită” – termenul se va stabili Decembrie 2026, în conformitate cu propunerile înaintate în contextul elaborării <i>Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2027</i> (Capitolul 17); - la acțiunea „Capacitatea de a elabora prognoze macroeconomice și fiscale, în special ale soldului bugetar ajustat ciclic, este îmbunătățită” – termenul se va stabili Iunie 2026, în conformitate cu propunerile înaintate în contextul <i>Planului de creștere economică al Republicii Moldova 2025-2027</i> .	Se acceptă

	24	la rezultatul strategic „Proiectele de investiții publice sunt sustenabile” se propune redacția ajustată a acțiunilor: Acțiunea 1: În Cadrul bugetar pe termen mediu/Bugetul de stat se vor include proiectele noi de investiții capitale publice care îndeplinesc criteriile de eligibilitate stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 684/2022. 1.1. Pentru fiecare proiect de investiții capitale este elaborată o evaluare cuprinzătoare a impactului financiar, economic, tehnic și social; 1.2. Proiectele sunt prioritizate pe baza alinierii lor la obiectivele strategice, impactul potențial și viabilitatea financiară. Acțiunea 2: Pentru a prioritiza investițiile și pentru a sprijini planificarea strategică și alocarea resurselor, se stabilește o listă centralizată de proiecte (pipeline), care va include toate proiectele de investiții capitale finanțate din bugetul de stat, indiferent de sursa lor de finanțare, oferind o foaie de parcurs clară pentru viitoarele inițiative de dezvoltare. 2.1. Este întocmită o listă cuprinzătoare a tuturor proiectelor de investiții capitale finanțate din bugetul de stat, indiferent de sursa de finanțare; 2.2. Este elaborat un format standardizat pentru captarea detaliilor esențiale ale proiectului; 2.3. Este implementat un proces regulat de actualizare a listei pentru a reflecta modificările în ceea ce privește stadiul și finanțarea proiectelor.	Se acceptă
Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/1-357 din 13.01.2025)	25	La forma actuală a proiectului hotărârii, acțiunea „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”, Acțiunea 2. „Noile instrucțiuni metodologice privind redactarea actelor normative și furnizarea de expertiză juridică sunt elaborate și puse în aplicare de toate autoritățile publice” se va revedea luând în considerare următoarele aspecte: În conformitate cu art. 37 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „(2) Expertiza juridică a proiectelor actelor normative stabilite la art. 6 lit. a)–f) se	Nu se acceptă La art. XI alin.(2) lit. b) din Legea nr. 49/2024 pentru modificarea unor acte normative (procesul de elaborare și promovare a proiectelor actelor normative) statuează expres că Guvernul, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii, va

		efectuează conform metodologiei aprobate de Ministerul Justiției.”. În acest sens, prin Ordinul ministrului justiției nr. 478 din 12 iulie 2018 a fost aprobată Metodologia de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative, care prevede inclusiv examinarea proiectelor de acte normative sub aspectul respectării concordanței acestora cu legislația Uniunii Europene. Astfel, elaborarea unei noi metodologii de efectuare a expertizei juridice se consideră a fi inoportună. Subsidiar, la reformularea Acțiunii 2. se va ține cont de Art. XI alin. (2) din Legea nr. 49/2024 pentru modificarea unor acte normative (procesul de elaborare și promovare a proiectelor actelor normative), care dispune că Guvernul în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a respectivei legi, va elabora un ghid privind regulile de tehnică legislativă.	elabora un ghid privind regulile de tehnică legislativă. Astfel, inclusiv și în contextul cerințelor procesului de integrare europeană se impune și actualizarea ordinului la care se face referință, respectiv aprobarea unor noi instrucțiuni metodologice/ ghid.
	26	La definitivarea proiectului, scopul elaborării proiectului actului normativ se va insera în nota de fundamentare și nu în clauza de adoptare.	Nu se acceptă Foaia de parcurs este elaborată în conformitate cu prevederile pct. 38 și pct. 40 ale Cadrului de negociere și reprezintă unul dintre criteriile de referință pentru deschiderea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, stabilind angajamentele generale ale țării pentru reformele în domeniul administrației publice. Ținând cont de

			specificul documentului este necesar de specificat contextul aprobării acestuia.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Aviz nr. 03-52 din 13.01.2025)	27	La compartimentul „Prestarea serviciilor publice” la acțiunea 2 : Programul pentru implementarea Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova pentru anii 2025-2028, de substituit cu anii „2025-2027”.	Se acceptă
Comisia parlamentară politică externă și integrare europeană (Aviz nr. CPE-06 nr. 458 din 30.12.2024)	28	În temeiul art.27 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și pct.23) din Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.180 din 13 martie 2024, Comisia politică externă și integrare europeană a examinat în cadrul ședinței din 30 decembrie 2024 proiectul Foii de parcurs pentru Reforma administrației publice și constată următoarele considerente. Proiectul Foii de parcurs privind Reforma administrației publice este un document strategic esențial în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Aceasta vizează modernizarea administrației publice conform standardelor europene, pentru a asigura servicii publice eficiente, transparente și responsabile. Documentul stabilește obiective clare, acțiuni, termene și instituții responsabile, contribuind astfel la consolidarea democrației și la creșterea calității serviciilor publice, atât la nivel central, cât și local. Totodată, documentul asigură inclusiv, coordonarea reformelor în conformitate cu angajamentele europene ale țării. Foaia de parcurs este structurată pe trei piloni tematici: cadrul strategic al reformei administrației publice, dezvoltarea și coordonarea politicilor, serviciul public și managementul resurselor umane. Aceste domenii urmăresc să modernizeze administrația publică în conformitate cu cerințele Uniunii Europene, având ca obiectiv principal, îmbunătățirea serviciilor publice și creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile publice.	S-a luat act

	29	Primul pilon, care se referă la cadrul strategic al reformei administrației publice, urmărește evaluarea eficacității printr-un raport intermediar pentru anii 2023-2026 și elaborarea unui program detaliat pentru anii 2027-2030, asigurând o implementare durabilă și performantă. Astfel, constatăm că formatul de implementare graduală și evaluare constantă asigură o formă administrativă sustenabilă și adaptabilă orientată spre îmbunătățirea performanței sectorului public.	S-a luat act
	30	Dezvoltarea și coordonarea politicilor, reprezintă un alt element esențial al documentului, care stipulează despre noile modificări ale Regulamentului de procedură al Guvernului și ale mecanismului de apropiere legislativă care au fost implementate pentru a eficientiza procesele normative și pentru a îmbunătăți mecanismele de transpunere a acquis-ului Uniunii Europene. Aceste ajustări funcționează în toate autoritățile publice și asigură o aplicare uniformă. În completare, au fost elaborate și puse în aplicare instrucțiuni metodologice standardizate pentru redactarea actelor normative și furnizarea expertizei juridice, asigurând claritatea și calitatea legislației adoptate. Cadrul metodologic pentru planificarea strategică a fost actualizat prin Hotărârea Guvernului nr. 661/2024, urmărind alinierea la principiile SIGMA de bună guvernare. În acest context, Programul Național de Aderare a fost conceput pentru a ghida armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE și implementarea acestuia până în 2030. Totodată, s-a inițiat o evaluare amplă a eficacității mecanismelor de coordonare și planificare necesare procesului de integrare europeană, în corelație cu cerințele Comisiei Europene identificate în rapoartele anuale.	S-a luat act
	31	Competențele funcționarilor publici au fost consolidate prin formare profesională specifică în domenii esențiale, precum coordonarea politicilor publice, transpunerea legislației europene, monitorizarea și evaluarea impactului normativ, sincronizarea planificării strategice și bugetare, precum și gestionarea fondurilor	S-a luat act

		UE. în paralel, au fost dezvoltate și implementate sisteme informatice avansate pentru asigurarea trasabilității, previzibilității și transparenței proceselor normative și de planificare a politicilor publice.	
	32	În ceea ce privește gestionarea fondurilor de preaderare și structurale, a fost realizată o analiză a decalajelor, iar recomandările rezultate au condus la ajustări ale cadrului normativ și instituțional. Aceste modificări includ desemnarea clară a autorităților cu roluri și competențe în gestionarea fondurilor, precum autoritățile de management, agenția de plată și organele de audit și control. În sprijinul acestui demers, au fost derulate programe de formare pentru consolidarea capacității administrației centrale și locale de a gestiona fondurile UE.	S-a luat act
	33	Mecanismul de transparență în procesul decizional a fost îmbunătățit prin actualizarea cadrului legal, utilizarea sistematică a platformei online particip.gov.md și monitorizarea riguroasă a implementării acestor măsuri. Aceste instrumente asigură o participare activă a cetățenilor și a societății civile în procesul decizional. Aceste reforme complexe urmăresc să asigure alinierea Republicii Moldova la cerințele Uniunii Europene, printr-un cadru normativ și instituțional consolidat, transparență decizională sporită și o administrație publică modernizată, capabilă să gestioneze eficient procesul de integrare europeană și fondurile aferente. Aceste măsuri constituie pilonii de bază pentru atingerea obiectivului strategic de aderare la Uniunea Europeană.	S-a luat act
	34	Ultimul pilon strategic al prezentului document este reprezentant de serviciul public și de managementul resurselor umane. Importanța îndeplinirii criteriilor prevăzute în document subliniază necesitatea creării unui cadru normativ clar și integrat pentru gestionarea funcției publice și a funcționarilor publici, bazat pe principii de meritocrație, transparență și egalitate de șanse, care asigură eficiența, responsabilitatea și conformitatea cu	S-a luat act

		reglementările legale. Astfel, se garantează un sistem de management al resurselor umane adaptat cerințelor legislative și instituționale, promovând o administrare publică mai eficientă și responsabilă.	
	35	Comisia recomandă autorităților responsabile de implementarea foii de parcurs să fie vigilente și să-și adapteze acțiunile prin prisma potențialelor provocări care pot apărea precum: capacități limitate de resurse umane și materiale ale instituțiilor responsabile pentru a susține implementarea integrală a reformelor propuse; finanțarea insuficientă și gestionarea defectuoasă a fondurilor externe poate genera riscuri privind utilizarea optimă a resurselor financiare; coordonarea insuficientă între autoritățile centrale și cele locale poate duce la o implementare neunitară a reformelor și poate genera rezistență la schimbare din partea unor lideri instituționali; infrastructura tehnologică slab dezvoltată și competențele digitale limitate ale personalului pot tergiversa procesul de digitalizare a serviciilor publice la nivel local. În acest sens, Comisia propune: dezvoltarea unui plan detaliat pentru recrutarea și formarea continuă a funcționarilor publici, cu accent pe competențele necesare implementării reformelor; organizarea unor campanii de informare și formare pentru funcționari publici și lideri instituționali prin care să se explice foarte clar beneficiile reformelor și impactul pozitiv asupra societății; implementarea unui sistem foarte strict de monitorizare a utilizării fondurilor externe; instituirea unor platforme comune de consultare și coordonare între autoritățile centrale și locale; dezvoltarea infrastructurii IT și oferirea de programe de formare specifică pentru funcționari implicați. Totodată, Comisia recomandă respectarea termenelor de implementare stipulate în Foaia de parcurs, care sunt cruciale nu doar pentru eficiența procesului, dar și pentru a asigura alinierea la angajamentele internaționale și regionale asumate de stat.	S-a luat act

		Comisia, prin mandatul și responsabilitatea sa, va monitoriza progresul, evalua respectarea condițiilor și va interveni în caz de abateri sau întârzieri. Respectarea termenelor de implementare nu doar că reflectă angajamentele instituționale, dar contribuie și la credibilitatea țării pe plan internațional. În urma discuțiilor pe marginea proiectului Foi de parcurs privind Reforma administrației publice și în contextul problemelor abordate și propunerilor expuse de deputați, Comisia cu votul unanim al membrilor prezenți a decis să susțină proiectul respectiv și-l propune spre promovare în ședință de Guvern.	
Comisia parlamentară administrație publică și dezvoltare regională (Aviz nr. CAP - 06 nr. 04 din 22.01.2025)	36	Foia de parcurs trasează principalele priorități de reformă în domeniul administrației publice care va acoperi perioada 2025 - 2027 și stabilește angajamente generale ale țării, ce vor impulsiona implementarea acestora. Documentul include o serie de rezultate strategice, acțiuni concrete cu termeni de realizare, orientate spre rezultat, precum și instituțiile naționale de referință responsabile de realizarea angajamentelor menționate. Aceste măsuri și reforme sunt necesare pentru a asigura calitatea administrației publice, care constituie un factor important pentru performanța economică, dar și pentru bunăstarea cetățenilor. Actualmente este esențial ca autoritățile publice să se poată adapta în funcție de circumstanțele schimbătoare. În acest sens, proiectul hotărârii are drept scop modernizarea administrației publice în conformitate cu standardele europene, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice în beneficiul cetățenilor. Prin implementarea acțiunilor propuse, administrația publică din Republica Moldova va deveni mai eficientă, mai transparentă și mai responsabilă.	S-a luat act
	37	Este de menționat că asumarea de către guvernare a reformei administrației publice prin intermediul foi de parcurs, în special prin stabilirea unor acțiuni concrete, coordonate între autoritățile publice și instituțiile responsabile, se integrează în strategiile existente și, prin urmare, facilitează implementarea acesteia.	S-a luat act

		În cadrul discuțiilor a fost remarcată importanța acțiunilor ce vizează evaluarea actualului Program de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice pentru perioada 2023-2030 și a procesului de amalgamare voluntară, implementat în perioada 2024-2026, cât și elaborarea modelelor de reformă pentru autoritățile publice locale, orientate spre atingerea obiectivului de regionalizare a serviciilor. O altă categorie de acțiuni stringente se referă la delimitarea clară a diferențelor dintre autoritatea publică și instituția publică în baza cadrului normativ primar și subsecvent aprobat, precum și eliminarea suprapunerilor de competențe. În aceeași ordine de idei a fost menționată importanța dezvoltării unui sistem de management al resurselor umane în serviciul public în vederea asigurării unei administrații publice eficiente, mai responsabilă pentru utilizarea finanțelor publice.	
	38	Cu referire la capacitatea de absorbție a fondurilor europene la nivel de autorități locale, Comisia recomandă preluarea practicilor pozitive a altor țări pentru a identifica cele mai bune soluții pentru Republica Moldova.	S-a luat act
	39	Totodată, Comisia insistă pe consolidarea dialogului dintre autoritățile centrale și cele locale, care așteaptă o predictibilitate pentru implementarea priorităților de dezvoltare și sincronizarea activităților în acest sens.	S-a luat act
	40	În consecință, Comisia relevă asumarea riscurilor într-o măsură suficientă, precum și responsabilitate din partea Cancelariei de Stat, altor autorități centrale, astfel încât acestea să realizeze obiectivele și misiunile trasate cu respectarea termenelor de implementare. Comisia administrație publică și dezvoltare regională va acorda suportul necesar pentru ca reforma administrației publice să devină cu adevărat operantă în prezența acțiunilor prescrise și direcționată spre o administrație eficientă, aceasta constituind premisa principală pentru buna guvernare a țării pe parcursul procesului de aderare la Uniunea Europeană.	S-a luat act

		Ținând cont de cele expuse, Comisia susține promovarea proiectului de Hotărâre a Guvernului „Cu privire la aprobarea Foii de parcurs pentru reforma administrației publice.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova (Aviz nr. 18 din 14/01.2025)	41	CALM a analizat prevederile Proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL), stabilind următoarele. Legislația aplicabilă -Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; -Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14; -Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006; -Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006; -Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, etc. CALM a stabilit că Proiectul este elaborat în contextul cadrului de negociere pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, iar scopul principal al Proiectului este modernizarea administrației publice în conformitate cu standardele europene, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice în beneficiul cetățenilor.	S-a luat act
	42	În același timp atragem atenția că nu este clară conexiunea Proiectului cu Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 126 din 15 martie 2023, precum și cu Programului de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 352 din 07 iunie 2023. Se propune ca cel puțin în partea introductivă din Anexa la Proiect să fie menționat că Foia de parcurs este parte componentă	Nu se acceptă Foaia de parcurs este elaborată în conformitate cu prevederile pct. 38 și pct. 40 ale Cadrului de negociere și reprezintă unul dintre criteriile de referință pentru deschiderea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, stabilind angajamentele generale ale țării pentru reformele în domeniul

		(concretizează și completează), dar nu substituie Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 și Programul de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030.	administrației publice. Prin urmare, aceasta nu este parte componentă, nu completează și nu substituie Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030.
	43	La Capitolul „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”, rezultatul strategic „Politicile publice sunt dezvoltate, conform standardelor europene și principiilor SIGMA de bună guvernare, printr-un proces deschis, bazat pe dovezi și analize bune, coerent și bine coordonat la nivelul întregului Guvern” se propune să fie completat: „Politicile publice sunt dezvoltate, conform prevederilor constituționale, standardelor europene și principiilor SIGMA de bună guvernare, printr-un proces deschis, bazat pe dovezi și analize bune, coerent și bine coordonat la nivelul întregului Guvern”, având în vedere că cele mai importante repere, inclusiv privind dezvoltarea nivelului local, sunt prevăzute în Constituția Republicii Moldova.	Se acceptă
	44	La rezultatul strategic „Administrația publică dispune de mijloacele necesare și este în măsură să realizeze reformele prin intermediul unei gestionări eficiente a fondurilor UE (de preaderare/structurale) se propune de completat cu: „Acțiunea 4. Crearea Fondului privind co-finanțarea din partea autorităților administrației publice locale a proiectelor din fondurile UE și alte fonduri externe. Decembrie 2027. Cancelaria de Stat. Ministerul Finanțelor”. Acest Fond este foarte important pentru întărirea capacităților APL de absorbție a fondurilor UE.	Se acceptă parțial A fost reformulată acțiunea nr.2 „Cadrul normativ ajustat care abilitază autoritățile cu roluri și competențe pentru gestionarea fondurilor UE (autorități de management, agenție de plată, organ de audit și control), inclusiv cu introducerea instrumentelor/pârghiilor de co-finanțare la nivel național a proiectelor din fondurile UE.”. Totodată, crearea unui nou Fond pentru a fi finanțate contribuțiile la proiectele implementate cu suport UE nu este oportună. În acest sens poate fi

			utilizat Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, prin modificarea modului de gestionare și a destinațiilor acestuia. Crearea fondurilor centralizate la bugetul de stat (exceptând fondurile speciale) este o practică, care subminează aplicarea omogenă a principiului universalității privind resursele și cheltuielile bugetare, prevăzute la art.8 din Legea nr.181/2014.
	45	La Acțiunea 3 de la rezultatul strategic „Legislația și mecanismele de consultare sunt concepute într-o manieră incluzivă care să permită participarea activă a societății și luarea în considerare a contribuțiilor OSC-urilor în procesul decizional” se propune ca sintagma ”Transparența procesului decizional a fost sporită prin utilizarea sistematică a portalului online particip.gov.md de către toate autoritățile guvernamentale centrale” să fie completată după cum urmează: ”Transparența procesului decizional a fost sporită prin utilizarea sistematică a portalului online particip.gov.md de către toate autoritățile guvernamentale centrale, precum și adaptată pentru utilizarea de către autorităților publice locale”.	Se acceptă parțial Acțiunea respectivă a fost reformulată, urmare a recomandărilor IPRE, după cum urmează: „Creșterea utilizării platformei consultative online particip.gov.md prin îmbunătățirea conținutului, a termenelor fixe obligatorii și a mecanismului de feedback, precum și a caracteristicilor de accesibilitate ale portalului și îmbunătățirea monitorizării transparenței decizionale a autorităților publice prin digitalizarea procesului de colectare a datelor.” Adițional, la etapa actuală, portalul este accesibil pentru autoritățile publice locale și toate consiliile raionale și primăriile au cont pe particip.gov.md, iar în cazul deficiențelor la accesarea contului,

			Cancelaria de Stat oferă suport pentru obținerea datelor de acces.
	46	La Capitolul „Serviciul public și managementul resurselor umane”, la Acțiunea 1 de la rezultatul strategic „Atractivitatea funcției publice și retenția funcționarilor publici sporite, prin aplicarea unui sistem meritocratic și transparent de accedere și promovare în funcție publică, remunerare adecvată care reflectă echitatea și stimulează performanța și cultura organizațională axată pe dezvoltarea capitalului uman în serviciul public”, liniuța a treia ” – reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă)” se propune să fie completată după cum urmează: „– reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă), precum și descentralizarea sistemului de salarizare la nivelul autorităților administrației publice locale conform principiului autonomiei locale”.	Precizare Sistemul actual de salarizare în sectorul bugetar este conceput ca un sistem unitar general aplicabil întregului personal bugetar, în baza unor principii, criterii și reguli clare general aplicabile. Descentralizarea sistemului de salarizare la nivelul APL presupune reproiectarea întregului sistem de salarizare și renunțarea la caracterul unitar al acestuia. Excepția este în legătură cu procesul de reformă în sectorul justiției, pentru celelalte categorii de personal reducându-se la 3.
	47	La pct. 2.1. din Acțiunea 2 de la rezultatul strategic menționat mai sus nu este clară sintagma „implementat pe un eșantion reprezentativ”, iar re-evaluarea posturilor trebuie să aibă la bază analiza/revizuirea competențelor și atribuțiilor conform rolului și funcțiilor autorităților publice în stat.	Precizare Reevaluarea posturilor va fi efectuată în conformitate cu Regulamentul privind modul de evaluare sistemică și de reevaluare a funcțiilor în sectorul bugetar, aprobat prin HG nr.1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Metodologia respectivă presupune evaluarea posturilor pe un eșantion reprezentativ al posturilor generice din toate grupele ocupaționale inclusiv APC și APL. Totodată, restul posturilor generice care nu vor fi incluse în eșantion, vor

			fi reevaluate conform procedurii de evaluare simplificată a posturilor. Competențele și atribuțiile conform rolului și funcțiilor autorităților publice în stat reprezintă procesul de analiză funcțională rezultatele cărora vor fi corelate cu alte procese conexe.
	48	La fel pct. 4.2 – 4.4. din Acțiunea 4 de la același rezultat strategic trebuie să facă referință și la nivelul local, nu doar APC, deoarece modalitatea/procedura de concurs trebuie să fie similară, la fel sistemul de dezvoltare în carieră trebuie să fie interoperabil dintre nivelul central și cel local.	Se acceptă parțial Suplimentar, pilotarea procedurii de accedere va fi efectuată etapizat, pentru început la nivel de APC cu extinderea ulterioară la nivel de APL.
	49	Același lucru putem menționa și la Acțiunea 5, respectiv ce poate face real nivelul de conducere central fără nivelul similar local?	Precizare Programul de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere de nivel superior este o măsură recomandată de experții SIGMA în Raportul respectiv, și anume ce ține de revizuirea și îmbunătățirea domeniului de aplicare a funcției publice de conducere de nivel superior care este instituită doar la nivel APC.
	50	La Capitolul „Organizare, responsabilitate și supraveghere” de la rezultatul strategic „Sistemul administrației publice centrale este raționalizat și eficientizat printr-un cadru de reglementare unitar, coerent și transparent, eliminarea suprapunerilor și delimitarea clară a diferențelor dintre autoritate publică și instituție publică” se propune să fie introdusă Acțiunea I cu următorul conținut: „Acțiunea 1. Competențele administrației publice centrale și administrației publice locale sunt delimitate și reglementate conform principiilor subsidiarității, descentralizării administrative și autonomiei locale: 1.1. Domenii și competențe de nivel central	Precizare În contextul rezultatului strategic analizat, propunerea depășește sfera de aplicare directă. Rezultatul strategic în cauză vizează, în principal, raționalizarea și eficientizarea cadrului de reglementare pentru administrația publică centrală, iar introducerea acțiunii respective nu este în concordanță cu obiectivul stabilit.

		și nivel local analizate și reevaluate. Iulie 2025 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.2. Cadru normativ primar elaborat și aprobat. Octombrie 2025 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.3. Prima etapă a implementării demarată, în baza cadrului normativ primar și subsecvent elaborat și aprobat, inclusiv a mecanismului integral de delegare de competențe da la un nivel la altul. Ianuarie 2026 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare.”. Respectiv Acțiunea 1 se propune să devină Acțiunea 3, pentru a respecta o ordine firească a lucrurilor (se restructurează mai întâi autoritățile apoi putem vorbi de instituțiile publice fondate de primele), iar Acțiunea 3 se propune să devină Acțiunea 4 și în finalul acesteia se propune de introdus ”și locale” (necesarul de personal trebuie stabilit nu doar la nivelul APC – reforma nu este doar centrală dar a întregului sistem al administrației publice). Respectiv termenii acțiunilor ulterioare pot fi extinși.	De asemenea, extinderea termenelor pentru acțiunile ulterioare, propusă în acest context, poate afecta atingerea rezultatelor strategice planificate în timp util. Este important ca reformele să fie implementate conform unor termene clare și realiste, aliniate cu resursele disponibile.
	51	La Acțiunile 1 și 2 de la rezultatul strategic „Autoritățile administrației publice locale au capacitate de a furniza într-o manieră echitabilă servicii publice adecvate și accesibile populației, prin consolidarea capacităților administrative a autorităților publice locale și prin implementarea politicilor locale de dezvoltare.” se propun următoarele modificări, în contextul celor menționate mai sus: „Acțiunea 1. Cadrul normativ privind reforma administrației publice locale este îmbunătățit devenind un instrument eficient de furnizare a serviciilor publice adecvate și accesibile populației: 1.1. cadrul normativ privind reforma administrației publice locale, aplicabil celor două nivele ale administrației publice locale, elaborat și aprobat, gradual îmbunătățit în baza rezultatelor evaluării procesului de descentralizare, asocierea/cooperare intercomunitară și amalgamare voluntară, implementat în perioada 2024-2026;	Se acceptă parțial Având în vedere faptul că recomandările respective, în principiu, sunt integrate în alte documente de politici și de planificare strategică (PAG, PA CS ; PNA, Program SRAP ș.a.), acestea se susțin, însă nu pot fi integrate în Foaia de parcurs, pentru a nu dubla prevederile. Totodată, propunerile sunt incluse în agenda de lucru a Guvernului pe segmentul APL, precum și vor fi luate în considerație în procesul de implementare a priorităților în domeniul descentralizării și consolidării capacităților APL, astfel încât va fi ajustat atât cadrul normativ,

		1.2.elaborarea modelelor de reformă pentru autoritățile publice locale, reieșind din lecțiile învățate în procesul de descentralizare, asocierea/cooperare intercomunitară, delegare de competențe, de amalgamare voluntară și principiile îmbunătățirii calității serviciilor publice.” „Acțiunea 2. Capacități a administrației publice locale sporite prin utilizarea unor mecanisme de consolidare cum ar fi: asocierea/cooperarea intercomunitară, delegarea de competențe (pe verticală și orizontală) și amalgamarea teritorială voluntară , încât autoritățile publice locale sunt mai eficiente în furnizarea serviciilor publice de calitate, adecvate cerințelor cetățenilor și accesibile lor; 2.1 cadrul normativ privind formele de cooperare și delegare între autoritățile administrației publice locale modificat.”	cât și cel de politici, inclusiv privind reforma administrativ-teritorială la nivelurile I și II, în baza lecțiilor învățate din procesul de amalgamare voluntară.
	52	În final, atragem atenția că la Compartimentul „Managementul Finanțelor Publice” din Anexa la Proiect lipsesc prevederi privind intenția de consolidare a sistemului finanțelor publice la nivel local precum și a sistemului de finanțare a proiectelor de investiții la nivel local. Ținând cont de cele menționate, CALM consideră că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea propunerilor menționate mai sus.	S-a luat act Cu titlu informativ- începând cu 1 ianuarie 2025, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.214/2024, Consiliul local este în drept de a majora impozitul pe bunurile imobiliare până la 300% pentru: - clădirile și terenurile neglijate situate în intravilan. Criteriile de încadrare în categoria clădirilor și terenurilor neglijate se adoptă prin decizia autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale; - terenul agricol nelucrat timp de doi ani consecutivi, impozitul fiind perceput începând cu al treilea an, în condițiile stabilite prin decizia

		autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale. De asemenea, sistemul taxelor locale al Republicii Moldova, acordă dreptul autorităților administrației publice locale să stabilească de sine stătător cotele taxelor locale în funcție de caracteristicile obiectelor impunerii. La fel, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.356/2022, au fost excluse cota maximă și cotele concrete pentru determinarea impozitului pentru bunurile imobiliare/impozitului funciar. Iar, prin Hotărârea Guvernului nr.193/2024 a fost aprobat Regulamentul cu privire la aprecierea sau actualizarea valorii de inventariere a bunurilor imobile în scopul impozitării, care oferă dreptul comisiilor de specialitate pentru inventarierea bunurilor imobile din cadrul primăriilor, de a aprecia sau actualiza valoarea de inventariere a bunurilor imobile ale persoanelor fizice-cetățeni din localitățile unde nu a fost efectuată evaluarea masivă de către organele cadastrale. APL urmează să-și fortifice efortul propriu de consolidare și creștere a puterii fiscale a bugetelor locale prin
--	--	---

			prisma instrumentelor prevăzute în cadrul normativ existent.
Institutul pentru Politici și Reforme Europene	53	Sistemul de planificare financiară și bugetară trebuie racordat la cadrul de planificare bugetară. Se propune reformularea acțiunii „Sistemul de planificare financiară și bugetară multi-anuală a politicilor este consolidat și racordat la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu rigorile europene” pentru a oferi o mai mare claritate acestei acțiuni	Precizare Formula respectivă a fost oferită de Ministerul Finanțelor în procesul de elaborare a foii de parcurs.
	54	Cele 4 acțiuni de la rezultatul strategic „Legislația și mecanismele de consultare sunt concepute într-o manieră incluzivă care să permită participarea activă a societății și luarea în considerare a contribuțiilor OSC-urilor în procesul decizional” trebuie reformulate în 2 acțiuni de bază: una ce vizează ajustarea cadrului normativ și a doua ce vizează ajustarea platformei on-line. Acțiunile 3 și 4 care de fapt sunt mai mult indicatori, ar putea fi reformulate în elaborarea rapoartelor anuale privind transparența în procesul decizional.	Se acceptă
	55	Termenul propus la acțiunea „Curriculum pentru programele de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere și de execuție din cadrul subdiviziunilor resurselor umane elaborate” nu este alineat cu acțiunea precedentă. Pe de o parte timp de 2 ani toți vor beneficia de instruire, iar curriculumul va fi elaborat tocmai în decembrie 2027.	Se acceptă
	56	Se propune corelarea termenului de la acțiunea „Foaie de parcurs privind implementarea reformei salariale cu etape și termene pentru perioada 2026 – 2030 aprobată”, cu cel deja agreat cu FMI	Nu se acceptă Conform celor agreate în contextul angajamentelor asumate față de FMI, pentru perioada iunie 2025 urmează a fi prezentat (către reprezentantul FMI) un prim plan de acțiuni intern ce va include etape, indicatori, acțiuni, etc. aferente reformei salariale, inclusiv livrabile elaborate de expertul internațional contractat în acest sens,

			eventual (ținând cont de mersul reformei) doar un prim draft al foii de parcurs. Acțiunea inclusă în Foaia de parcurs este una mult mai complexă care necesită un termen mai larg de realizare și vor include acțiuni specifice și complexe de reformă salarială. În acest sens se consideră inoportun ajustarea/corelarea termenului de realizare din aceste două documente/acțiuni.
	57	Instruirea personalului în utilizarea SI nu contribuie nemijlocit la eficiența sistemului respectiv, respectiv urmează a fi reformulată acțiunea „Eficiența sistemului SIA „Audit CCRM” este îmbunătățită prin organizarea de training-uri pentru noii utilizatori”.	Se acceptă
	58	Reformularea acțiunii „Capacitățile auditorilor sunt consolidate prin instruirile și certificarea următorului grup de auditori”. Or, nu este clar dacă se vorbește despre un grup anume sau despre toți auditorii CC.	Se acceptă A fost reformulat
	59	Primele 2 sub-acțiuni de la acțiunea „Modelul de țară privind auditarea autorităților publice locale (APL) este identificat și acceptat, iar cadrul normativ aferent – modificat. Rolul Curții de Conturi în supravegherea și responsabilizarea APL este clar și corelat cu resursele instituționale disponibile” ar putea fi comasate în una singură.	Nu se acceptă Insistăm pe etapizarea acțiunii, deoarece este una complexă, implică mai multe instituții responsabile și riscuri de implementare. Totodată, prin avizul CC nr. 01/2-944-24 din 30.12.2024, de asemenea, lista instituțiilor responsabile a fost completată
	60	Dacă excludem referința la un grup anume în acțiunea „Necesitățile de instruire și certificare sunt evaluate regulat și ca urmare este organizat procesul de certificare”, atunci această acțiune practic o repetă pe cea anterioară, iar recomandarea CE a	Se acceptă

		fost de a menține aici doar reformele importante pe când necesitățile de certificare și certificarea este o activitate importantă, însă de rutină, ceea ce explică și termenul de realizare care spune că se va efectua cu regularitate. Propunem să fie exclusă.	
	61	La acțiunea „Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul monitorizării, supravegherii și controlului autorităților și instituțiilor publice” se propune de a lăsa doar termenul final de realizare așa cum este la marea majoritate a acțiunilor	Se acceptă
	62	La acțiunile din cadrul rezultatului strategic „Mobilitatea cetățenilor și a mediului de afaceri facilitată prin dezvoltarea și extinderea serviciilor electronice transfrontaliere se propune MDED în calitate de prima instituție responsabilă. În plus, acțiunea 2 privind aderarea la inițiativa UE este prematur de a fi inclusă aici în condițiile în care nu este clar ce va fi constatat la analiza ce se va realiza în cadrul acțiunii 1 și dacă o să fie timp suficient până la termenul limită al acestei foi de parcurs, să se producă această aderare. Recomandarea CE este de a păstra în foaia de parcurs doar ceea ce este fezabil, prin urmare, recomandăm, reevaluarea potențialului de realizare a acestei activități.	Precizare Acesta este unul din aspectele de bază abordate și agreate de Comisia Europeană, iar termenul este unul rezonabil pentru a avea acțiunea realizată.
	63	Acțiunea „Registrele de stat prioritare modernizate” în forma ei ajustată, nu spune practic nimic. Se propune să fie exclusă mai ales că, reieșind din constrângerile bugetare s-ar putea ca alocările pentru astfel de activități să fie modeste.	Precizare Registrele care se propun a fi modernizate (4 la număr: RSUD, SIA ASC, Registrul bunurilor mobile și Registrul testamentelor și dosarelor succesoriale) sunt în proces de dezvoltare deja, cu resurse financiare alocate corespunzător. Dacă vor fi alte inițiative de modernizare a registrelor cu resurse financiare alocate, vor fi

			raportate și acestea în procesul de monitorizare. Totodată, SI „Registrul de stat al unităților de drept” este dezvoltat în cadrul contractului nr.MD-EGA-268047-CS-QCBS-2 implementat de ASP în comun cu AGE în cadrul proiectului finanțat de Banca Mondială „Modernizarea serviciilor guvernamentale” și respectiv SI „Acte stare civilă” este dezvoltat prin Acordul de finanțare dintre RM și Asociația Internațională pentru Dezvoltare și Acordul de împrumut dintre RM și BIRD. Mai mult ca atât, rezultatul strategic este focusat pe modernizarea Registrelor.
	64	Cu referire la acțiunea „Serviciile de examinare și documentare a conducătorilor auto și înmatriculare a vehiculelor digitalizate și modernizate”, considerăm că în următorii 3 ani, cu suportul diferitor donatori se va lucra și la multe alte seturi de servicii publice ce vor fi reinginerite și digitalizate. Astfel, nu este clar de ce includem cu prioritate serviciile din domeniul examinării și documentării conducătorilor auto și înmatricularea serviciilor, iar altele nu se includ. Consider că nu este o acțiune ce trebuie inclusă în foaia de parcurs.	Se acceptă Acțiunea poate fi exclusă întrucât prin realizarea acțiunii nr.4 se vor digitaliza și moderniza și serviciile de examinare și documentare a conducătorilor auto și înmatriculare a vehiculelor.
	65	Acțiunea „Cadrul metodologic de reglementare a managementului calității serviciilor publice dezvoltat” este formulată confuz. Noțiunile de cadru metodologic și cadru de reglementare, sunt utilizate cu semnificații distincte în limbajul uzual în administrația publică, iar aici aceste 2 noțiuni distincte sunt utilizate împreună ceea ce creează confuzie. Propunem să fie reformulată acțiunea pentru a clarifica ce exact se dorește a spune.	Se acceptă Acțiunea a fost reformulată

	66	Acțiunea „Planul de acțiuni în domeniul educației digitale pentru anii 2024-2027 implementat” este una recurentă, care considerăm că nu trebuie să se regăsească în foaia de parcurs. Conform recomandărilor CE, aici trebuie să fie doar acțiuni de reformă majore, iar implementarea unui plan de acțiuni nu poate fi calificată drept o acțiune reformatoare.	Se acceptă
	67	Cu referire la acțiunea „Programul pentru implementarea Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova, pentru anii 2025-2028 elaborat și aprobat” nu este clar cum va contribui aceasta la ponderea accesărilor serviciilor publice	Precizare Prin alfabetizarea digitală a populației (categoriile de beneficiari expres indicate în Program) va fi încurajată accesarea serviciilor electronice, pentru că pe lângă constrângerea de a avea o pondere mai mare a accesării serviciilor electronice care se referă la identitatea electronică redusă, o bună parte din beneficiarii serviciilor publice nu cunosc despre serviciile electronice - că ele sunt, cum pot fi accesate, care sunt beneficiile și avantajele accesării serviciilor electronice, or dacă populația ar cunoaște, ponderea accesării serviciilor online ar fi mai mare decât cea înregistrată actualmente.
	68	Cu referire la acțiunea „Setul unificat de principii comune a UI/UX Design dezvoltat” nu este clar cum va contribui aceasta la ponderea accesărilor serviciilor publice	Precizare Setul unificat de principii comune pentru UI/UX Design este esențial în contextul modernizării și digitalizării serviciilor publice din mai multe motive: uniformizarea experienței utilizatorilor, se asigură că serviciile sunt accesibile tuturor cetățenilor, inclusiv celor cu dizabilități, o

			interfață clară, intuitivă și consistentă îmbunătățește încrederea cetățenilor în serviciile publice digitale, astfel că o dată ce utilizatorii simt că pot naviga cu ușurință și că au control asupra procesului, este mai mare probabilitatea ca ei să opteze pentru accesarea serviciilor electronice, optimizarea resurselor publice, deoarece nu mai este necesar ca fiecare instituție să creeze propriile reguli și soluții de design de la zero
	69	Reieșind din termenul limită stabilit pentru acțiunea „Structura revizuită a unităților de cheltuieli aflate în subordinea Guvernului este pregătită și pilotată. Cadrul normativ care să susțină numărul revizuit este modificat” și acțiunea „Întreaga structură a unităților de cheltuieli este revizuită și cadrul normativ este modificat”, considerăm oportun de comasat ambele acțiuni în una singură.	Se acceptă Ambele acțiuni au fost comasate în una singură – ultima având denumirea potrivita pentru a le cuprinde pe ambele. Termenul rămâne decembrie 2027.
Avizare repetată			
Agencia de Guvernare Electronică (Aviz nr. 3004-355 din 07.05.2025)	70	Măsura 15.2 (punctul 15) În aliniere cu acțiunile din proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025- 2027”, se propune ca măsura 15.2 să fie revizuită redacțional după cum urmează: „Serviciul Guvernamental de Identitate și Semnătura Electronică (EvoSign), în calitate de portofel digital național al Republicii Moldova, aliniat la standardele Uniunii Europene privind identitatea digitală (eIDAS 2).	Se acceptă În aliniere cu acțiunile din proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027”
	71	Măsura 17.1 (punctul 17) Se propune modificarea termenului de realizare pentru octombrie 2026, deoarece este în desfășurare un exercițiu amplu de modificare a cadrului legal necesar pentru reglementarea Portalului Digital Unic EVO. Portalul EVO va asigura comunicarea cu Portalul Digital Unic al Uniunii Europene.	Se acceptă

	72	Măsura 18.1 (punctul 18) Se propune ajustarea termenului de realizare pentru luna iunie 2025, întrucât modulele e-Feedback și e-Survey au fost deja dezvoltate. Lansarea oficială a platformei, cu toate cele trei module, va avea loc la începutul lunii iunie 2025.	Se acceptă
	73	Măsura 19.2 (punctul 19) Deoarece Cancelaria de Stat, conform cadrului normativ, aprobă prin ordin metodologiile date, se propune completarea compartimentului „Instituții responsabile” cu menționarea „Cancelariei de Stat” ca prim executor.	Se acceptă parțial Măsura 19.2. presupune dezvoltarea Cadrului metodologic al managementului calității serviciilor publice de către Agenția de Guvernare Electronică, respectiv Cancelaria de Stat poate participa în calitate de entitate co-responsabilă.
Agenția Servicii Publice (Aviz nr. 01/5893 din 06.05.2025)	74	Comunică susținerea proiectului în lipsa obiecțiilor	S-a luat act
Curtea de Conturi (Aviz nr. 2/5-448-25 din 07.05.2025)	75	Informează despre susținerea proiectului ajustat	S-a luat act
Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/1-4373 din 07.05.2025)	76	Urmare examinării sintezei proiectului de act normativ, se constată faptul că autorul proiectului nu a acceptat argumentele invocate privind acțiunea, „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”, Acțiunea 2. „Noile instrucțiuni metodologice privind redactarea actelor normative și furnizarea de expertiză juridică sunt elaborate și puse în aplicare de toate autoritățile publice”, pusă în sarcina Ministerului Justiției. Mai mult, se remarcă ca acțiunea menționată, a suferit modificări semnificative, autoritatea responsabilă pentru executarea acesteia rămânând în continuare Ministerul Justiției. Astfel, potrivit acțiunii „Dezvoltarea și coordonarea politicilor”, rezultatul strategic „Politicile publice sunt dezvoltate, conform prevederilor constituționale, standardelor europene și principiilor SIGMA de bună guvernare, printr-un proces deschis, bazat pe	Se acceptă

		dovezi și analize, coerent și bine coordonat la nivelul întregului Guvern”, se înaintează măsura 2.2 cu următorul cuprins: „Instrucțiunile și metodologiile privind planificarea strategică și redactarea actelor juridice îmbunătățite, în conformitate cu principiile SIGMA, și implementate de toate autoritățile publice. Trasabilitatea, predictibilitatea și transparența acestora sunt asigurate de noi sisteme informatice pentru procesele normative și planificarea politicilor publice.”. Cu referire la versiunea măsurii 2.2., prevăzută de proiectul actual al actului normativ, se consideră judicios de se revedea rolul Ministerului Justiției la realizarea respectivei măsuri, luând în considerare următoarele aspecte: Inițial, în virtutea Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Ministerul Justiției efectuează expertiză juridică, care este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative elaborate de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome. Expertiza juridică a proiectelor actelor normative are menirea de a stabili elementele stipulate la art. 37 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 și nu de a îmbunătăți sub aspect redacțional „actele juridice”. Expertiza juridică a proiectelor actelor normative stabilite la art. 6 lit. a)–f) din Legea nr. 100/2017 se efectuează conform metodologiei aprobate de Ministerul Justiției. În acest sens, prin Ordinul ministrului justiției nr. 478 din 12 iulie 2018 a fost aprobată Metodologia de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative, care stabilește modul de efectuare a expertizei juridice a proiectelor actelor normative. Se consideră, totodată, important de a distinge noțiunea „actul juridic” de noțiunea „actul normativ”. Actul juridic reprezintă o manifestare de voință a părților care produce efecte juridice. De obicei, este o acțiune concretă, individuală și specifică, în care părțile implicate intenționează să reglementeze o situație juridică. Drept exemple pot servi	
--	--	---	--

		contractele (de vânzare-cumpărare, închiriere, donație etc.), testamentele. Actul normativ este act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice. Din categoria actelor normative fac parte actele prevăzute de art. 6 din Legea nr. 100/2017. Astfel, actele juridice reglementează situații concrete și individuale, iar actele normative stabilesc reguli generale pentru întreaga societate. De asemenea, potrivit pct. 55 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, „Cancelaria de Stat examinează proiectele de decizii ale Prim-ministrului, elaborate de ministere și alte autorități administrative centrale, din punctul de vedere al conformității cu prevederile actelor normative și cu normele de tehnică legislativă, asigură ajustarea lor redacțională și le prezintă Prim-ministrului pentru semnare, după coordonările necesare.”. În aceeași ordine de idei, conform pct. 240 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, „După recepționarea proiectului, Cancelaria de Stat dispune de 10 zile lucrătoare, dar nu mai puțin de 5 zile lucrătoare, pentru examinarea acestuia, verificarea respectării procedurii privind elaborarea și promovarea proiectelor de acte, prevăzute în prezentul Regulament, a conformității proiectului cu cadrul normativ și a compatibilității cu legislația UE, inclusiv a corespunderii cu recomandările Comisiei Europene a proiectelor definitive ca urmare a procedurii de consultare cu aceasta, a respectării cerințelor privind transparența în procesul decizional, cu formularea propunerilor privind evoluția ulterioară a proiectului, precum și pentru ajustarea lui din punct de vedere	
--	--	--	--

		redacțional. Versiunea redactată a proiectului de act este coordonată cu autorul acestuia.”. În acest sens, ținem să reamintim că prin proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (reorganizarea structurală a unor autorități publice) (număr unic 28/CS/2025), conform celor menționate în nota de fundamentare, se propune sporirea efectivului Direcției generale pregătire ședințe ale Guvernului a Cancelariei de Stat cu unități de personal (traducători și redactori). Potrivit autorului, „Problema majoră este că, având în vedere calitatea slabă a traducerilor și volumele în creștere, personalul alocat în cadrul Cancelariei de Stat (6 unități) nu reușește să redacteze și să pregătească pentru publicare în timp util toate actele aprobate. De asemenea, pe lângă actele normative, subdiviziunea asigură redactarea/traducerea actelor Comisia Situații Excepționale și Consiliul interinstituțional de supervizare, precum și alte traduceri (de ex. pentru site-ul Cancelariei de Stat).”. În altă ordine de idei, în conformitate cu pct. 7 sbp. 8) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 657/2009, în scopul realizării misiunii sale, Cancelaria de Stat stabilește cadrul metodologic și organizatoric pentru sistemul de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor publice și a actelor normative, oferă suport consultativ și informațional autorităților administrației publice în vederea respectării regulilor de fundamentare și promovare a documentelor de politici publice și a actelor normative, inclusiv a procedurilor de consultare publică a opiniei cetățenilor și a societății civile în procesul decizional. Cancelaria de Stat dispune de dreptul să elaboreze și să aprobe instrucțiuni și indicații metodice în chestiunile ce țin de competența sa, în modul și în condițiile prevăzute de legislație (pct. 8 sbp. 6) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Cancelariei de Stat). În acest context, Ministerul Justiției se va	
--	--	---	--

		excluse din lista autorităților responsabile pentru realizarea măsurii 2.2.	
	77	Cu referire la rezultatul strategic 9 „Administrație publică mai responsabilă pentru utilizarea finanțelor publice prin promovarea unui climat de integritate instituțională și etică profesională în serviciul public”, din lista autorităților responsabile pentru realizarea măsurilor, întru atingerea respectivului rezultat strategic, se va exclude Ministerul Justiției. Astfel, ministerului, prin prisma competenței funcționale stabilită de Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017, nu-i poate fi atribuit rolul de entitate co-responsabilă (împreună cu Cancelaria de Stat) pentru acțiuni care vizează politica administrației publice, reglementarea statutului persoanei cu funcție de demnitate publică sau modificări la cadrul legal ce ține de funcția publică. Or, în conformitate cu pct. 7 subp. 16) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Cămarilor de Stat, Cămarile de Stat elaborează, coordonează, promovează și monitorizează implementarea politicii de stat în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici, inclusiv asigură evidența, la nivel național, a funcțiilor publice și a funcționarilor publici. Reprezentantul Ministerului Justiției va asigura contribuția instituțională în cadrul lucrărilor grupului de lucru creat de Cămarile de Stat, dar și la etapa efectuării expertizei juridice, conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Nu se acceptă Potrivit pct. 6 subpct. 16) din HG nr.698/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, Ministerul Justiției realizează funcții în domeniul anticorupție și integritate. Suplimentar, potrivit pct.7 subpct. 1), una din funcțiile de bază fiind elaborarea analizelor ex-ante, documentelor de politici, proiectelor de acte normative în domeniile prevăzute la pct.6, inclusiv a celor pentru asigurarea executării actelor normative și decretelor Președintelui Republicii Moldova, în colaborare cu reprezentanți relevanți ai societății civile și comunității de afaceri. Suplimentar, în scopul uniformizării acțiunilor aferente managementului resurselor umane în serviciul public din Foile de parcurs „Statul de drept” și „Reforma administrației publice” se reiterează necesitatea păstrării autorităților publice actuale ca executori și co-executori inclusiv, Ministerul Justiției.
Congresul Autorităților Locale din Moldova (Aviz nr.134 din 08.05.2025)	78	CALM a stabilit că Proiectul este elaborat în contextul cadrului de negociere pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, iar scopul principal al Proiectului este „modernizarea administrației publice în conformitate cu standardele europene, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice în	Nu se acceptă Foaia de parcurs este elaborată în conformitate cu prevederile pct. 38 și pct. 40 ale Cadrului de negociere și reprezintă unul dintre criteriile de

		beneficiul cetățenilor. Reiterăm că nu este clară conexiunea Proiectului cu Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 126 din 15 martie 2023, precum și cu Programului de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 352 din 07 iunie 2023. Se propune ca cel puțin în partea introductivă din Anexa la Proiect să fie menționat că Foia de parcurs este parte componentă (concretizează și completează), dar nu substituie Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 și Programul de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030. Argumentele din Sinteza la Proiect întăresc și mai mult temerile noastre că avem două scenarii de Reformă a administrației publice, unul prioritar conform Proiectului, și unul „declarat” conform documentelor de politici menționate (notă: constatăm repetarea la nesfârșit a neconsecvenței în promovarea diferitor documente de politici începând cu anul 2012). Respectiv este necesară și schimbarea denumirii Proiectului în: „Foaia de parcurs privind unele măsuri prioritare de reformare a administrației publice ca criterii de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană”, cu introducerea referințelor propuse mai sus.	referință pentru deschiderea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, stabilind angajamentele generale ale țării pentru reformele în domeniul administrației publice. Prin urmare, aceasta nu este parte componentă, nu completează și nu substituie Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030.
	79	La rezultatul strategic „Administrația publică dispune de mijloacele necesare și este în măsură să realizeze reformele prin intermediul unei gestionări eficiente a fondurilor UE (de preaderare/structurale) reiterăm necesitatea completării cu: „Acțiunea 4. Crearea Fondului privind co-finanțarea din partea autorităților administrației publice locale a proiectelor din fondurile UE și alte fonduri externe. Decembrie 2027. Cancelaria de Stat. Ministerul Finanțelor”. Acest Fond este foarte important	Se acceptă parțial A fost reformulată acțiunea nr.2 „Cadrul normativ ajustat care abilitază autoritățile cu roluri și competențe pentru gestionarea fondurilor UE (autorități de management, agenție de plată, organ de audit și control), inclusiv cu

		pentru întărirea capacităților APL de absorbție a fondurilor UE. Cele propuse în Tabelul de Sinteză la Proiect nu rezolvă situația, doar tergiversează procesul, cu impact negativ asupra APL, și acesta poate fi considerat un fond special.	introducerea instrumentelor/pârghiilor de co-finanțare la nivel național a proiectelor din fondurile UE.”. Totodată, crearea unui nou Fond pentru a fi finanțate contribuțiile la proiectele implementate cu suport UE nu este oportună. În acest sens poate fi utilizat Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, prin modificarea modului de gestionare și a destinațiilor acestuia. Crearea fondurilor centralizate la bugetul de stat (exceptând fondurile speciale) este o practică, care subminează aplicarea omogenă a principiului universalității privind resursele și cheltuielile bugetare, prevăzute la art.8 din Legea nr.181/2014.
	80	La Capitolul „Serviciul public și managementul resurselor umane”, la Acțiunea 1 de la rezultatul strategic „Atractivitatea funcției publice și retenția funcționarilor publici sporite, prin aplicarea unui sistem meritocratic și transparent de accedere și promovare în funcție publică, remunerare adecvată care reflectă echitatea și stimulează performanța și cultura organizațională axată pe dezvoltarea capitalului uman în serviciul public”, liniuța a treia ” – reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă)” reiterăm să fie completată după cum urmează: „– reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă), precum și descentralizarea sistemului de salarizare la nivelul autorităților administrației	Precizare Sistemul actual de salarizare în sectorul bugetar este conceput ca un sistem unitar general aplicabil întregului personal bugetar, în baza unor principii, criterii și reguli clare general aplicabile. Descentralizarea sistemului de salarizare la nivelul APL presupune reproiectarea întregului sistem de salarizare și renunțarea la caracterul unitar al acestuia. Excepția este în legătură cu procesul de reformă în sectorul justiției, pentru

		publice locale conform principiului autonomiei locale”. Argumentele din Tabelul de Sinteză la Proiect nu pot fi acceptate, adică sectorul justiției este posibil să fie excepție, iar pentru restul sistemul de salarizare este „un sistem unitar”, în pofida principiilor constituționale și internaționale ale descentralizării administrative și autonomiei locale (!?).	celelalte categorii de personal reducându-se la 3.
	81	La pct. 2.1. din Acțiunea 2 de la rezultatul strategic menționat mai sus nu este clară sintagma „implementat pe un eșantion reprezentativ”, iar re-evaluarea posturilor trebuie să aibă la bază analiza/revizuirea competențelor și atribuțiilor conform rolului și funcțiilor autorităților publice în stat.	Precizare Reevaluarea posturilor va fi efectuată în conformitate cu Regulamentul privind modul de evaluare sistemică și de reevaluare a funcțiilor în sectorul bugetar, aprobat prin HG nr.1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Metodologia respectivă presupune evaluarea posturilor pe un eșantion reprezentativ al posturilor generice din toate grupele ocupaționale inclusiv APC și APL. Totodată, restul posturilor generice care nu vor fi incluse în eșantion, vor fi reevaluate conform procedurii de evaluare simplificată a posturilor. Competențele și atribuțiile conform rolului și funcțiilor autorităților publice în stat reprezintă procesul de analiză funcțională rezultatele cărora vor fi corelate cu alte procese conexe.
	82	La fel pct. 4.2 – 4.4. din Acțiunea 4 de la același rezultat strategic trebuie să facă referință și la nivelul local, nu doar APC, deoarece modalitatea/procedura de concurs trebuie să fie similară, la fel	Se acceptă parțial Suplimentar, pilotarea procedurii de accedare va fi efectuată etapizat,

		sistemul de dezvoltare în carieră trebuie să fie interoperabil dintre nivelul central și cel local.	pentru început la nivel de APC cu extinderea ulterioară la nivel de APL.
	83	Același lucru putem menționa și la Acțiunea 5, respectiv ce poate face real nivelul de conducere central fără nivelul similar local? În Tabelul de Sinteză la Proiect se fac unele precizări, inclusiv sunt confirmate temerile menționate mai sus. Atragem încă odată atenție că cele propuse de autor vor purta un caracter subiectiv și superficial (notă: admitem că va avea la bază doar cifre și criterii exclusiv economico-financiare), singura soluție viabilă rămâne a fi analiza/revizuirea competențelor și atribuțiilor conform rolului și funcțiilor autorităților publice în limitele domeniilor de interes național sau local/ regional, a principiilor subsidiarității, descentralizării și autonomiei locale.	Precizare Programul de formare specializată pentru funcționarii publici de conducere de nivel superior este o măsură recomandată de experții SIGMA în Raportul respectiv, și anume ce ține de revizuirea și îmbunătățirea domeniului de aplicare a funcției publice de conducere de nivel superior care este instituită doar la nivel APC.
	84	La Capitolul „Organizare, responsabilitate și supraveghere” de la rezultatul strategic „Sistemul administrației publice centrale este raționalizat și eficientizat printr-un cadru de reglementare unitar, coerent și transparent, eliminarea suprapunerilor și delimitarea clară a diferențelor dintre autoritate publică și instituție publică” se propune să fie introdusă Acțiunea I cu următorul conținut: „Acțiunea 1. Competențele administrației publice centrale și administrației publice locale sunt delimitate și reglementate conform principiilor subsidiarității, descentralizării administrative și autonomiei locale: 1.1. Domenii și competențe de nivel central și nivel local analizate și reevaluate. Iulie 2025 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.2. Cadru normativ primar elaborat și aprobat. Octombrie 2025 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.3. Prima etapă a implementării demarată, în baza cadrului normativ primar și subsecvent elaborat și aprobat, inclusiv a mecanismului integral de delegare de competențe de la un nivel la altul. Ianuarie 2026 Cancelaria de Stat. Comisia paritară pentru descentralizare.”. Respectiv Acțiunea 1 se propune să devină Acțiunea 3, pentru a respecta o ordine firească a lucrurilor (se restructurează mai întâi	Precizare În contextul rezultatului strategic analizat, propunerea depășește sfera de aplicare directă. Rezultatul strategic în cauză vizează, în principal, raționalizarea și eficientizarea cadrului de reglementare pentru administrația publică centrală, iar introducerea acțiunii respective nu este în concordanță cu obiectivul stabilit. De asemenea, extinderea termenelor pentru acțiunile ulterioare, propusă în acest context, poate afecta atingerea rezultatelor strategice planificate în timp util. Este important ca reformele să fie implementate conform unor termene clare și realiste, aliniate cu resursele disponibile.

		autoritățile apoi putem vorbi de instituțiile publice fondate de primele), iar Acțiunea 3 se propune să devină Acțiunea 4 și în finalul acesteia se propune de introdus ”și locale” (necesarul de personal trebuie stabilit nu doar la nivelul APC – reforma nu este doar centrală dar a întregului sistem al administrației publice). Respectiv termenii acțiunilor ulterioare pot fi extinși. În pofida precizărilor din Tabelul de Sinteză la Proiect, reiterăm că cele propuse se încadrează în abordarea complexă a problemei și finalmente crearea unui sistem de administrație publică eficient, conform rezultatului strategic proclamat în Proiect.	
85	La Acțiunile 1 și 2 de la rezultatul strategic „Autoritățile administrației publice locale au capacitate de a furniza într-o manieră echitabilă servicii publice adecvate și accesibile populației, prin consolidarea capacităților administrative a autorităților publice locale și prin implementarea politicilor locale de dezvoltare.” se propun următoarele modificări, în contextul celor menționate mai sus : „Acțiunea 1. Cadrul normativ privind reforma administrației publice locale este îmbunătățit devenind un instrument eficient de furnizare a serviciilor publice adecvate și accesibile populației: 1.1. cadrul normativ privind reforma administrației publice locale, aplicabil celor două nivele ale administrației publice locale, elaborat și aprobat, gradual îmbunătățit în baza rezultatelor evaluării procesului de descentralizare, cooperare intercomunitară și amalgamare voluntară, implementat în perioada 2024-2026; 1.2.elaborarea modelelor de reformă pentru autoritățile publice locale, reieșind din lecțiile învățate în procesul de descentralizare, cooperare intercomunitară, delegare de competențe, de amalgamare voluntară și principiile îmbunătățirii calității serviciilor publice.” „Acțiunea 2. Capacități a administrației publice locale sporite prin utilizarea unor mecanisme de consolidare cum ar fi: cooperarea intercomunitară, delegarea de competențe (pe verticală și orizontală) și amalgamarea teritorială voluntară , încât autoritățile	Se acceptă parțial Având în vedere faptul că recomandările respective, în principiu, sunt integrate în alte documente de politici și de planificare strategică (PAG, PA CS ; PNA, Program SRAP ș.a.), acestea se susțin, însă nu pot fi integrate în Foaia de parcurs, pentru a nu dubla prevederile. Totodată, propunerile sunt incluse în agenda de lucru a Guvernului pe segmentul APL, precum și vor fi luate în considerație în procesul de implementare a priorităților în domeniul descentralizării și consolidării capacităților APL, astfel încât va fi ajustat atât cadrul normativ, cât și cel de politici, inclusiv privind reforma administrativ-teritorială la nivelurile I și II, în baza lecțiilor învățate din procesul de amalgamare voluntară.	

		publice locale sunt mai eficiente în furnizarea serviciilor publice de calitate, adecvate cerințelor cetățenilor și accesibile lor; 2.1 cadrul normativ privind formele de cooperare și delegare între autoritățile administrației publice locale modificat.”. Cu regret în Tabelul de Sinteză la Proiect iarăși se încercă de a deviza problemele, deja cu referință la diferite documente de politici „(PAG, PA CS ; PNA, Program SRAP ș.a.)”, care au refuzate de a fi făcută referință la început, deși rezultatul strategic este general și cuprinde totul: „Autoritățile administrației publice locale au capacitate de a furniza într-o manieră echitabilă servicii publice adecvate și accesibile populației, prin consolidarea capacităților administrative a autorităților publice locale și prin implementarea politicilor locale de dezvoltare.”.	
	86	În final, reiterăm că la Compartimentul „Managementul Finanțelor Publice” din Anexa la Proiect lipsesc prevederi privind intenția de consolidare a sistemului finanțelor publice la nivel local precum și a sistemului de finanțare a proiectelor de investiții la nivel local, concomitent salutând trecerea în revistă în Tabelul de Sinteză la proiect a unor rezultate atinse în domeniu. Ținând cont de cele menționate, CALM reiterează că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea propunerilor menționate mai sus, inclusiv își manifestă disponibilitatea de a discuta cele menționate într-o ședință de lucru.	S-a luat act Cu titlu informativ- începând cu 1 ianuarie 2025, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.214/2024, Consiliul local este în drept de a majora impozitul pe bunurile imobiliare până la 300% pentru: - clădirile și terenurile neîngrijite situate în intravilan. Criteriile de încadrare în categoria clădirilor și terenurilor neîngrijite se adoptă prin decizia autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale; - terenul agricol nelucrat timp de doi ani consecutivi, impozitul fiind perceput începând cu al treilea an, în condițiile stabilite prin decizia autorității reprezentative și

		deliberative a administrației publice locale. De asemenea, sistemul taxelor locale al Republicii Moldova, acordă dreptul autorităților administrației publice locale să stabilească de sine stătător cotele taxelor locale în funcție de caracteristicile obiectelor impunerii. La fel, prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.356/2022, au fost excluse cota maximă și cotele concrete pentru determinarea impozitului pentru bunurile imobiliare/impozitului funciar. Iar, prin Hotărârea Guvernului nr.193/2024 a fost aprobat Regulamentul cu privire la aprecierea sau actualizarea valorii de inventariere a bunurilor imobile în scopul impozitării, care oferă dreptul comisiilor de specialitate pentru inventarierea bunurilor imobile din cadrul primăriilor, de a aprecia sau actualiza valoarea de inventariere a bunurilor imobile ale persoanelor fizice-cetățeni din localitățile unde nu a fost efectuată evaluarea masivă de către organele cadastrale. APL urmează să-și fortifice efortul propriu de consolidare și creștere a puterii fiscale a bugetelor locale prin prisma instrumentelor prevăzute în cadrul normativ existent.
--	--	--

Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 02/1-03/67/694 din 12.05.2025)	87	La rezultatul strategic 3 „Sistemul de coordonare și planificare strategică a politicilor publice este integrat cu sistemul de programare bugetară pe termen mediu, asigurându-se sustenabilitatea financiară și integrarea tuturor resurselor financiare (interne și externe) sub aceeași umbrelă de politici publice” se reiterează propunerea expusă de Ministerul Finanțelor prin avizul nr. 02/1-03/3/20 din 14.01.2025, în speță, măsura 3.1 se va expune în următoarea redacție „3.1 Sistemele de planificare strategică și bugetară multi-anuală a politicilor sunt consolidate și racordate la cadrul de planificare bugetară, în conformitate cu bunele practici”, cu stabilirea Cancelariei de Stat drept instituție prim-responsabilă. Rezultatul strategic este axat pe politici/strategii și integrarea acestora în procesul de planificare bugetară, planificarea strategică fiind domeniul de competență al Cancelariei de Stat.	Nu se acceptă A fost inclusă acțiunea „3.2: Cadrul metodologic pentru estimarea costurilor este integrat în mecanismele de planificare strategică și aplicat de toate autoritățile publice în procesul de elaborare a politicilor publice.” Cu stabilirea Cancelariei de Stat în calitate de instituție responsabilă.
	88	La rezultatul strategic 21 „Toate părțile interesate sunt implicate în procesul de reformă a managementului finanțelor publice”, măsura 21.1, în coloana „Intervalul de timp”, sintagma „Februarie 2025” se va substitui cu sintagma „Iunie 2025”.	Se acceptă
	89	La rezultatul strategic 23 „Este asigurată transparența procedurilor de aprobare, executare și raportare a bugetului”, pentru măsurile 23.1.1 și 23.1.2, sintagma „Ianuarie 2025” se va substitui cu sintagma „Septembrie 2025”, având în vedere că BNS urmează să consulte proiectul Memorandumului interinstituțional cu Eurostat, și ulterior să întocmească un ordin comun privind componența grupului de lucru prenotat, acțiune care este premergătoare măsurilor ce urmează a fi realizate de Ministerul Finanțelor. Totodată, pentru măsura 23.1.3, menționăm că măsura este cu caracter continuu, raportul pentru luna Aprilie 2025 fiind deja expediat în adresa Fondului Monetar Internațional, iar următorul raport se preconizează a fi expediat până la finele lunii Septembrie 2025. Suplimentar, la acțiunea 23.1.4 după textul „pentru anul 2023 și 2024” se va include textul „sunt raportate în formatul	Se acceptă

		prevăzut de GFSM 2014”. La măsura 23.2.1 textul „Decretul nr. 159” se va substitui cu textul „Ordinul nr. 159/2016”.	
	90	La rezultatul strategic 24 „Este asigurată stabilitatea bugetară pe termen mediu”, măsura 24.1 se propune modificarea intervalului de timp în scopul alinierii la termenul de realizare stabilit în Agenda de Reforme aferentă Planului de Creștere a Republicii Moldova 2025-2027, după cum urmează: a) La pct. 24.1.1. „Legea privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală modificată, pentru a instituționaliza procesul de raționalizare a cheltuielilor”, sintagma „Octombrie 2025” se va substitui cu sintagma „Decembrie 2025”; b) La pct. 24.1.2. „Metodologia de reglementare a procesului de raționalizare a cheltuielilor elaborată și aprobată” sintagma „Decembrie 2026” se va substitui cu sintagma „Iunie 2026”;	Se acceptă
	91	La rezultatul strategic 28 „Sistemul de Control Financiar Public Intern, inclusiv controlul intern și auditul intern, este consolidat”, noțiunea „controlul intern” se va substitui cu noțiunea „controlul intern managerial”. Măsura 28.1 se va expune în următoare redacție: „28.1: Ghidul privind managementul riscurilor (inclusiv riscurilor de fraudă și corupție) este revizuit și implementat în autoritățile publice centrale. Instrumentul de gestionare a riscurilor este integrat în sistemul informațional de monitorizare și raportare a performanței Guvernului central (SI „E-monitorizare”). Măsura 28.2 se va expune în următoare redacție: „28.2: Mandatul Consiliului controlului financiar public intern este consolidat prin creșterea capacității de supraveghere privind independența funcțională a activității de audit intern.”. La măsura 28.3, cuvântul „actualizate” se va exclude.	Se acceptă
Centrul Național Anticorupție (e-mail)	92	Comunică lipsa de obiecții și propuneri	S-a luat act

Ministerul Afacerilor Interne (Aviz nr. 42/1679 din 12.05.2025)	93	1. Acțiunile care au setat termenul de implementare de până în luna „aprilie 2025” urmează a fi excluse, în cazul realizării acestora în termen, fie a se modifica termenul de implementare pentru cel devreme „mai 2025”.	Se acceptă Termenul menționat la pct.25.2 a fost modificat cu „anual (până la sfârșitul lunii aprilie)”
	94	2. La acțiunea nr. 2.3, a se revizui termenul („până în 2030”) indicat în denumirea acțiunii, astfel cum, conform proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029 (număr unic 84/CS/2025), ultimul definește prioritățile, acțiunile, dinamica și resursele necesare pentru armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE, precum și activitățile de adaptare a instituțiilor naționale la structurile administrative ale Uniunii Europene pentru perioada de până în anul 2029.	Precizare Termenul specificat la acțiunea respectivă nu se referă la perioada Programului Național de Aderare.
	95	3. La acțiunea nr. 8.3, la compartimentul „Instituții responsabile”, expresia „Alte autorități publice” lasă loc de interpretare, astfel că urmează a fi modificată cu „Autoritățile publice”, în cazul implicării tuturor autorităților publice, ori indicarea nominală a autorităților publice nemijlocit implicate în implementarea acțiunii.	Se acceptă